

70 1/6 (9348)

AZ
1:10 000 ÉS 1:5 000 MÉRETARÁNYÚ
TOPOGRÁFIAI TÉRKÉPEK
JELKULCSA

*

1476

BUDAPEST, 1959.

Dr. Dinyés Pál

AZ
1:10 000 ÉS 1:5 000 MÉRETARÁNYÚ
TOPOGRÁFIAI TÉRKÉPEK
JELKULCSA

BUDAPEST, 1959.

1978

~~704~~^F 9348

1 mellék. 1 t.

2004 -07- 0 -

Az
Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal Elnökének
és a
Magyar Néphadsereg Vezérkari Főnökének

303/60 ÁFTH számú, illetve 116/60 HM számú

RENDELETE.

„Az 1 : 10 000 és az 1 : 5 000 méretarányú topográfiai térképek jelkulcsa” c. szabályzat 1960. évi március hó 1-vel életbelép. Használata az összes katonai, illetve polgári intézmény részére kötelező.

Jelen jelkulcs kiadásával az 1 : 10 000 és az 1 : 5 000 méretarányú térképek egyezményes jeleit tartalmazó korábbi szabályzatok hatályukat veszítik.

Budapest, 1960. évi január hó 25-én.

Antos Zoltán
az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal elnöke.

Tóth Lajos vőrgy.
a Magyar Néphadsereg
mb. Vezérkari Főnöke.

ALAPPONTOK

1.

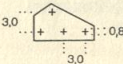
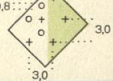
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
1	Csillagászati alappont [13]		3,0
2	Háromszögelési pont [15, 20, 21]		2,0
3	Háromszögelési pont halmon (2,5 — a halom magassága m-ben)		2,5
4	Csak biztosító jelzéssel állandósított, vagy levezetett háromszögelési pont [20]		0,7 0,7 0,6
5	Nagyszabatoságú sokszögpont [14, 20, 21]		1,6
6	Nagyszabatoságú sokszögpont halmon (1,2 — a halom magassága m-ben)		1,2
7	Csak biztosító jelzéssel állandó- sított, vagy levezetett nagyszaba- tosságú sokszögpont [20]		0,5 0,5 0,6
8	Sokszögpont [20, 21]		1,5
9	Numerikusan meghatározott kisalappont [16]		2,0 1,0

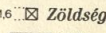
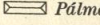
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
10	Tájékoztató- (azimut) vagy őrpont, tájékoztató jellegű határjel [17]		
11	Határjel, abszolút magassággal rendelkező állandósított pont vagy felmérési alappont épületen		
12	Háromszögelési pont épületen, tornyon, kéményen stb. [15]		
13	Szintezési főalappont [18]		
14	Szintezési alappont		
15	Keresztszelvények és kitérűzések alappontja [19]		
16	Derékszögű koordinátahálózat örkeresztje [23] (1:10 000 méretarányánál 1 km-enként, 1:5 000 méretarányánál 0,5 km-enként)		
17	Felhasznált grafikus alapanyag szelvénykeretének sarokpontja [23]		

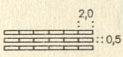
TELEPÜLÉSEK

3.

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
18	Lakóépület tűzálló anyagból [24,26]	a b 	a b
19	Lakóépület nem tűzálló anyagból [24, 26]	a b 	a b
20	Nem lakóépület [24, 26]	a b 	a b
21	Kiemelkedő épület [24]	0.3 	0.3
22	Félig lerombolt épület [25]		
23	Lerombolt épület, rom [25]		
24	Kiemelkedő toronyszerű építmény		3.0 1.2
25	Egyszerű toronyszerű építmény (megfigyelő, fényjelző stb. torony)		3.0 1.2
26	Épületen lévő, tájékozási jelentőségű torony	 	
27	Kőtemplom [28]	a b 	a b

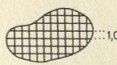
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
28	Fatemplom [28]	a b 	
29	Kőkápolna [28]	a b 	
30	Fakápolna [28]	a b 	
31	Kőmecset [28]	a b 	
32	Famecset [28]	a b 	
33	Budhista kolostor, zárda, pagoda [28]	a b 	
34	Keleti népek kegyhelyei és más hasonló építmények (mazár, szuburgán, obo stb.)	a 	
35	Temető fák nélkül [29]	a b 	
36	Temető fákkal [29]	a b 	

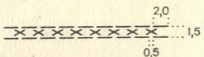
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
37	Tömegsír [30]		<i>S.</i>
38	Egyedülálló sír, kriptá		<i>2.4</i>
39	Emlékmű, szobor [30]		
40	Egyedülálló kőoszlop vagy 1 m-nél magasabb oszlop		<i>Koszl.</i>
41	Kereszt, képoszlop [30]		
42	Árkád alatti bejáró [31]		
43	Nyitott bejáró [31]		
44	Kerti ház, lugas (pavilon, filagória)		
45	Terménytároló, melegház [32]	a b	 <i>Zöldség</i> <i>Pálma</i>

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
46	Melegágy [32]		
47	Nyitott szén, fészker	a b	
48	Dögtemető, dögkút		
49	Pince, településen kívül [33]		
50	Meteorológiai állomás [34]	a b	
51	Nomád sátor (jurtá)		
52	Méhes		
53	Erdészlak (méretarányban ki nem fejezhető)		

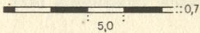
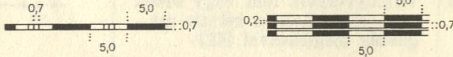
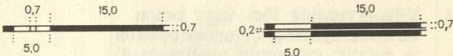
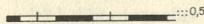
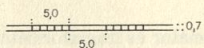
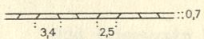
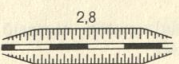
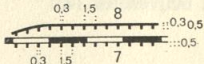
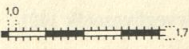
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
54	Gyárkémény [36, 39]		
55	Gyár, üzem kéménnyel [35, 39]	a b	
56	Gyár, üzem kémény nélkül [35, 39]	a b	
57	Működésben lévő szállító vagy szellőztető akna bejárata (a szélesség és mélység megírásával) [37,39]		
58	Nem működő fő-vagy szellőztető akna bejárata [37]		
59	Működő segédakna bejárata		
60	Nem működő segédakna bejárata		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
61	Működő tárna nyílása [37, 39]		
62	Nem működő tárna nyílása [37]		
63	Kutató tárna, akna nyílása [37]		
64	Akna, tárna beszakadt nyílása (1,4; 2,5 — a beszakadt nyílás mélysége m-ben)	a b 	
65	Meddőhányó (bányagorc) [38] (3,0; 14 — a meddőhányó magassága m-ben)	a b 	
66	Fúróluk		
67	Olajkút torony nélkül		
68	Olaj fúrótorony (gáz fúrótorony)		
69	Olajfeltörés helye	a b 	

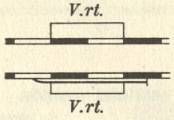
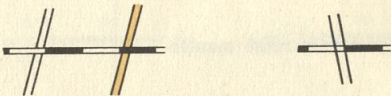
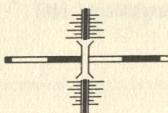
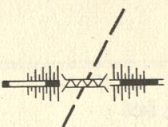
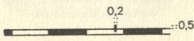
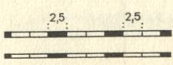
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
70	Olajmedence (gödör)	a	
		b	
71	Külszíni sófejtés [37]	a	
		b	
72	Tőzegkitermelő hely	a	
		b	
73	Kőbánya és egyéb külszíni fejtés		
74	Feltúrt helyek		
75	Geológiai (földtani) kutatóárok		<u>Geol.</u>
76	Szélmotor		
77	Szélmalom kőből		
78	Szélmalom fából		

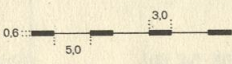
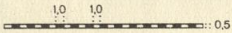
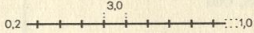
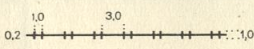
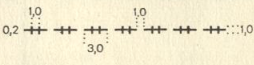
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
79	Vízimalom		
80	Vízi fűrésztelep		
81	Mész-, faszén-stb. égető kemence		
82	Üzemanyag- és gáztartály	a b 	
83	Benzintöltő állomás, benzinkút		
84	Rakodóhid [40]		
85	Fa villanyoszlop [42]		
86	Fa tartószerkezet [42]		
87	Fém vagy beton villanyoszlop [42]		
88	Fém vagy beton tartószerkezet [42]		
89	Földalatti vezetékek és csatornák kémlelő aknáí [43]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
90	Villanyvezeték faoszlopon [42]		
91	Villanyvezeték fém vagy beton tartóoszlopokon (a relatív magasság megírásával) [42]		
92	Villanyvezeték fém vagy beton tartószerkezeten, betonoszlopokon (a relatív magasság megírásával) és faoszlopokon [42]		
93	Földalatti villanyvezeték [43]		
94	Transzformátor és transzformátor-telep	a b	
95	Földfeletti gázvezeték [43]		
96	Földalatti gázvezeték [43]		
97	Földfeletti olajvezeték átemelő állomással [43]		
98	Földalatti olajvezeték [43]		
99	Földfeletti gőzvezeték [43]		
100	Földalatti gőzvezeték [43]		
101	Földfeletti levegővezeték [43]		
102	Földalatti levegővezeték [43]		

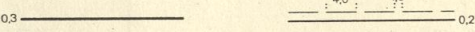
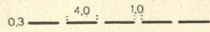
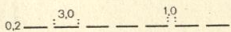
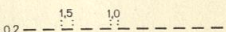
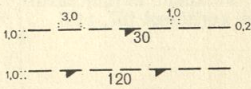
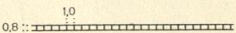
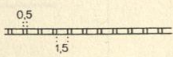
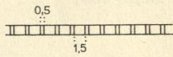
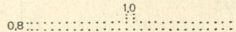
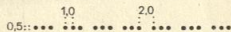
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
103	Egyvágányú vasútvonal		
104	Háromvágányú vasútvonal [44]		
105	Villamosított vasútvonal (kétvágányú)		
106	Egyvágányú, kettős alépítményű vasútvonal [45]		
107	Épülő vasútvonal		
108	Felszedett vasútvonal		
109	Vasútvonal töltésen [46]		
110	Vasútvonal bevágásban [46]		
111	Támfal és védőfal [46]		
112	Alagút (a szélesség és hosszúság megírásával) [47]		
113	Magasvasút		
114	Vasútvonal mólón		

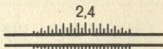
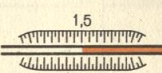
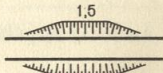
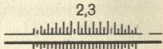
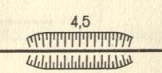
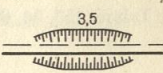
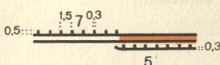
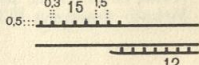
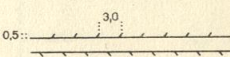
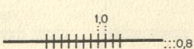
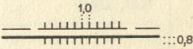
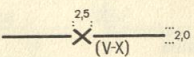
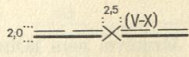
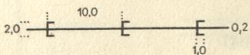
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
115	Alagúttornác sziklafal mentén		
116	Alagúttornác rézsű mentén		
117	Állomási vágányhálózat [48]		
118	Csonkavágány		
119	Fordítókorong [48]		
120	Mozdonysín		
121	Vasúti gyalog-felüljáró		
122	Jelzőhíd [49]		
123	Rakodó, épület nélkül (megírással)		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
124	Rakterület (megírással)		
125	Vasúti átgázó egyszintben		
126	Vasúti felüljáró		
127	Vasúti aluljáró		
128	Szemafor és fényjelző [49]		
129	Kilométerkő [50]		
130	Ló- vagy traktorvontatású vasútvonal, erdei és gazdasági vasút		
131	Keskeny nyomközű vasútvonal		
132	Villamosított keskeny nyomközű vasútvonal		
133	Épülő keskeny nyomközű vasútvonal		

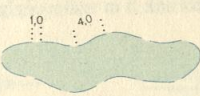
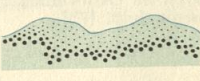
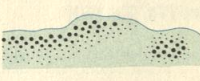
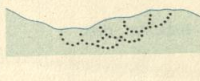
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
134	Függővasút [52]		
135	Drótkötélpálya és sikló		
136	Közúti villamos vasútvonal		
137	Kétvágányú közúti villamos vasútvonal		
138	Trolibusz vonal		
139	Földalatti vasútállomás bejárata	a	
		b	

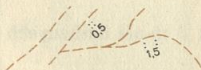
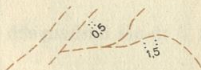
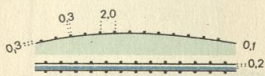
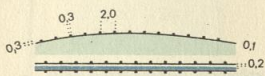
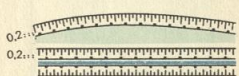
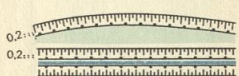
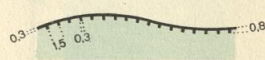
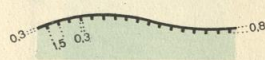
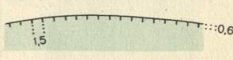
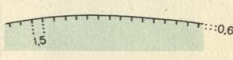
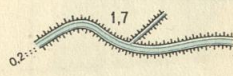
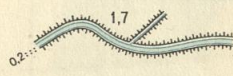
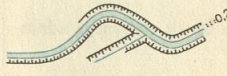
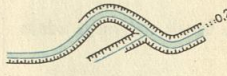
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
140	Autópálya [53, 54, 60]		
141	Korszerű műút (elsőrendű) [53, 54, 58, 60]		
142	Műút (másodrendű) [53, 54, 58, 60]		
143	Javított talajút [53, 54, 58, 60]		
144	Műút nehezen járható szakasza		
145	Javított talajút nehezen járható szakasza		
146	Épülő műút		
147	Műút számának, szélességének és burkolóanyagának megírása [55, 169]		
148	Burkolóanyag változásának határa a műutakon		
149	Feljáró a műútra [56]		
150	Kilométerkő [57]		

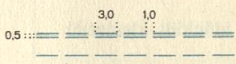
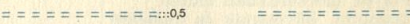
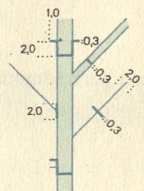
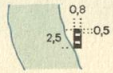
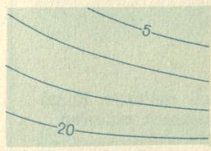
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
151	Útjelző tábla [57]		
152	Autóbusz megállóhely [57]		
153	Nyitott várakozóhely (útmenti építmény) [57]		
154	Talajút [53, 54, 60]		
155	Mezei és erdei út, talajút nehezen járható szakasza [53, 60]		
156	Öszvérút, csapás		
157	Ösvény, gyalogút		
158	Öszvérút, csapás mesterséges tartókon (a hosszúság megírásával) [59, 169]		
159	Faburkolatú út		
160	Járművel nem járható utca (sikátor) [63]		
161	Téli út [64]		
162	Apály idején közlekedésre alkalmas út [64]		
163	Parkokban és kertekben lévő 5 m-nél szélesebb utak [65]		

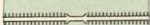
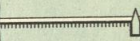
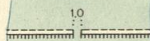
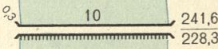
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
164	Műút töltésén [66]		
165	Műút bevágásában [66]		
166	Talajút töltésén [66]		
167	Talajút bevágásában [66]		
168	Támfal és védőfal [66]		
169	Alagúttornác műút mentén		
170	Terelő út, állathajtó út (hajcsárút) kétoldalán kerítéssel [67, 110]		
171	Rőzsészett útszakasz [68]		
172	Hágó [69]		
173	Csúszda [70]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
174	Forrás [72]		
175	Erek és csatornák 3 m szélességig [73]		
176	Patakok és csatornák 3–5 m szélességig [73]		
177	Patakok, folyók és csatornák 5 m szélességen felül [73]		
178	Szakadó part [74, 75, 150]		
179	Szakadó és szakadékos part a térképen 1,5 mm-nél keskenyebb patakok és folyók mentén [74, 75]		
180	Szakadékos part a térkép méretarányában ki nem fejezhető, időnként vízzel borított parti sávval [74]		
181	Szakadékos sziklás part		
182	Köves part		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
183	Homokos part		
184	Változó és határozatlan partvonal		
185	Elmosódott töltésformájú parti lerakódás [74, 76]		
186	Szárazra kerülő part (árapály-terület)*		
187	Homokzátony *		
188	Köves zátony *		
189	Kavicszátony *		
190	Veszélyes part (vízalatti szirtek stb.)*		
191	Időszakos folyóvizek és tavak partja		

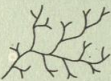
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
192	Vízfolyások időnkint kiszáradó szakasza		
193	Patakok és erek száraz medre		
194	Folyók mocsarakban eltűnő szakasza, búvópatak és földalatti csatorna [78]		
195	Egyengetett part partvédezzel [74]		
196	Partvédezet 1 m-nél szélesebb részüvel [74]		
197	Partvédezet, támfal, kőburkolat [74]		
198	Faburkolatú part [74]		
199	Magasvezetésű csatorna, függő-patak és töltésezett csatorna		
200	Szabályozott medrű patak [74]		

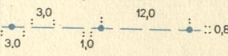
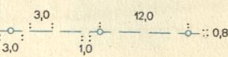
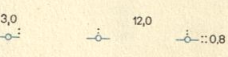
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
201	Épülő esatorna vagy szabályozás alatt álló patak épülő medre		
202	Száraz árok 3 m-nél keskenyebb [79]		
203	Száraz árok 3 m-nél szélesebb [79]		
204	Zsilip, vízelosztó berendezés [80]		
205	Vízemelő kerék		
206	Vízmérce, vízmérő állomás		
207	Mélységvonalak [81]		
208	Tengerek, tavak mélységi adata [82]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
220	Duzzasztógát földből [83]		
221	Vízalatti duzzasztógát fémből [83]		
222	Zsilip	a b 	
223	Tutajáteresztő		
224	Járható duzzasztógát kőből az abszolút magasságok és a járható rész szélességének a megírásával [83, 86, 169]		
225	Leúsztatott fa gyűjtőhelye		
226	A térkép méretarányában ki nem fejezhető hajóállomás [87]		
227	Horgonyzóhely vagy kikötő berendezések nélkül [87]		
228	Világítótorony [87]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
229	Világítóhajó 1 vagy 2 fénnnyel *		
230	Jelzőfény		
231	Kilométertábla folyók és csatornák mentén [88]		
232	Tájékoztató folyami jelzőtábla [88]		
233	Móló (kikötő)	a	b
234	Hullámtörő		
235	Kisméretű homokpadok és egyes jellemző mélységek *		
236	Víz alatti kövek (körülponozva – meghatározott, körülponozás nélkül – meghatározatlan helyen) *		
237	Víz feletti kövek (körülponozva – meghatározott, körülponozás nélkül – meghatározatlan helyen) *		
238	Apály idején kiemelkedő kövek (körülponozva – meghatározott, körülponozás nélkül – meghatározatlan helyen) *		
239	Tengeri szikla (a zárójelben elhelyezett szám a szikla magassága m-ben) *		
240	Tengeri csatornák és azok határvonala *		

* A csillaggal jelzett jeleket csak a tengeri térképeken alkalmazzuk

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
241	Jelzőhordó *		
242	Hínár *		
243	Sziklazátony *		
244	Korallzátony *		
245	Dagály áramlási iránya *		
246	Apály áramlási iránya *		
247	Kút az absz. magasság és rel. mélység megírásával [89]		
248	Jelentős kutak sztyeppés és sivatagi területeken (az absz. magasság és rel. mélység megírásával) [89]		
249	Gémeskút [89]		
250	Szélmotoros kút [89]		
251	Artézi kút [89]		

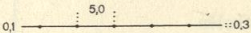
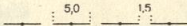
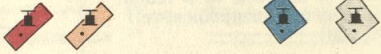
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
252	Vízvezetési közkút (településen kívül) [89]		
253	Gyógyforrás		
254	Szökőkút		
255	Víztartály, vízmű		V.
256	Víztároló (ciszterna), esővizes gödör	a b 	C.
257	Víztorony [90]		
258	Gejzír		
259	Földfeletti vízvezeték [90]		
260	Földalatti vízvezeték [90]		
261	Működő ősi vízvezeték		
262	Nem működő ősi vízvezeték		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
263	Földfeletti vízvezető berendezés (vályú, barázda)[90]		
264	Csatornahíd (aquadukt)		

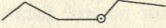
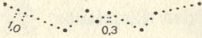
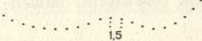
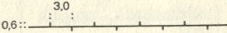
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
265	Kétnyílású fahíd [92]		
266	Háromnyílású kőhid [92]		
267	Egynyílású fémhid [92]		
268	Kétnyílású fémhid		
269	Hajó- vagy pontonhid [92]		
270	Lánc- vagy kötélhid [92]		
271	Lépcsős hid (kőből) [92]		
272	Felemelhető, vagy szétnyitható vas- és kőhid		
273	Kőből vagy fémből épített hid 10 m hosszúságig 1:10 000 és 5 m hosszúságig 1:5 000 méretarányban [92]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
274	Fahíd 10 m hosszúságig 1:10 000 és 5 m hosszúságig 1:5 000 méretarányban [92]		
275	Lánc- vagy kötélhíd 10 m hosszúságig 1:10 000 és 5 m hosszúságig 1:5 000 méretarányban [92]		
276	Lépcsős híd 10 m hosszúságig 1:10 000 és 5 m hosszúságig 1:5 000 méretarányban [92]		
277	Hidak hosszúságának, szélességének és teherbírásának megírása [93, 169]		
278	Jelentéktelen akadályon átvezető híd [91]		
279	Áteresztő 2 m széles nyílásig [91]		
280	Büri		
281	Függőhíd gyalogosok részére	a b	
282	Vasúti átkelőhely (komp)		

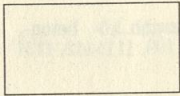
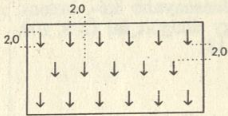
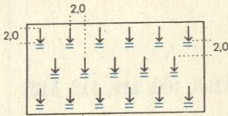
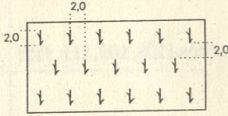
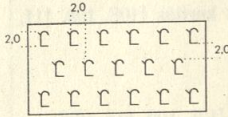
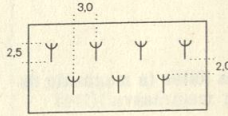
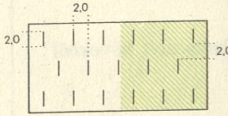
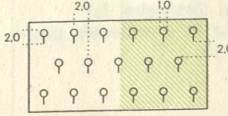
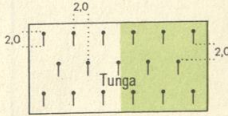
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
283	Komp (teherbírás feltüntetésével) [95, 169]		
284	Motoros komp (teherbírás feltüntetésével) [95, 169]		
285	Csónakátkelés		
286	Motoros csónakátkelés		
287	Gázló (a mélység és a fenék minőségének megjelölésével) [96, 169]		
288	Gázló 3 m-nél keskenyebb patakon		

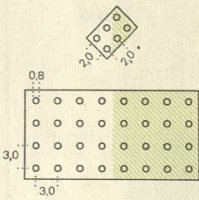
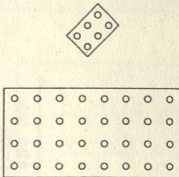
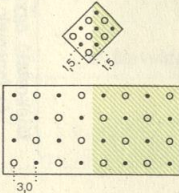
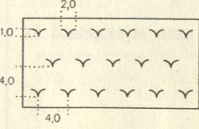
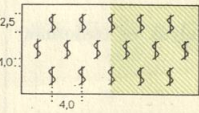
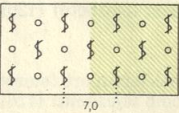
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
289	Rádióállomás antennája		
290	Rádióállomás épületen elhelyezett antennája		
291	Távíró és távbeszélő vezeték [97, 99]		
292	Föld- és vízalatti kábelek [98]		
293	Távbeszélő-központ [100]	a b	
294	Távíró-és rádiótávíró-hivatal [101]		

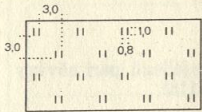
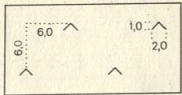
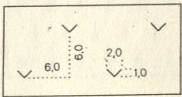
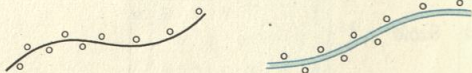
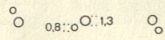
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
295	Államhatár (kör ponttal: határjel, pont nélkül: határdomb) [102, 103]		
296	Meghatározatlan államhatár		
297	Köztársaságok (országok) határa [102, 104]		
298	Megyehatár (vajdaságok, zsupák határa) [102, 104]		
299	Autonóm területek határa [102, 104]		
300	Nemzetiségi körzetek határa [102, 104]		
301	Járáshatár [102, 104]		
302	Városok és községek határa [102, 104]		
303	Város kerületeinek határa		

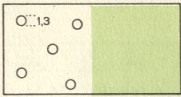
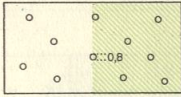
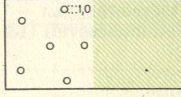
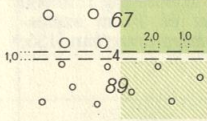
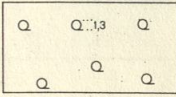
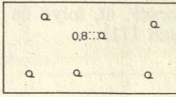
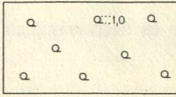
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
304	Birtokhatár [105]		
305	Határozott (jól azonosítható) növényzethatár [106]		
306	Határozatlan (elmosódott) növényzethatár [106]		
307	Védett területek határa [107]		

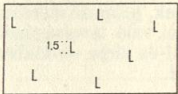
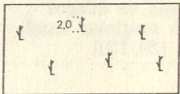
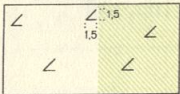
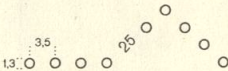
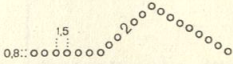
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
308	1 m-nél magasabb kő-, beton-, téglafal [108, 109, 111, 112, 113]		
309	1 m-nél alacsonyabb kő-, beton-, tégl-, vagy dőngölt fal [108, 109, 111, 112, 113]		
310	Fémkerítés [108, 109, 111, 112, 113]		
311	Fakerítés [108, 109, 111, 112, 113]		
312	Dróthálós kerítés [108, 109, 111, 112]		
313	Szögesdrót kerítés [108, 109, 111, 112]		
314	Élősvény [108, 109, 111, 137]		
315	Mesterséges töltés (a magasság és a szélesség megírásával) [114]	a	
		b	
316	Kerítés felhalmozott kövekből		
317	Sánc és ősi történelmi fal (a magasság és a szélesség megírásával) [115]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
318	Szántó [117]		
319	Rizs (öntözéses)		
320	Rizs állandó elárasztás alatt		
321	Dohány		
322	Cukornád		
323	Gyapot		
324	Komló		
325	Tea		
326	Egyéb, fajlegű ipari növény ültetvények [118]		

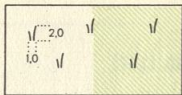
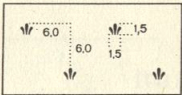
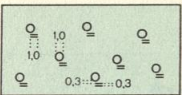
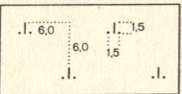
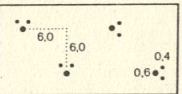
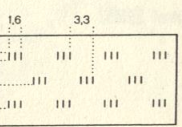
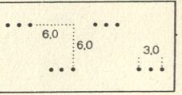
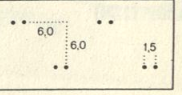
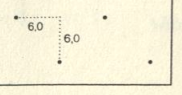
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
327	Egyéb, bokros jellegű ipari növény ültetvények [118]		
328	Gyümölcsös [119]		
329	Fiatall gyümölcsös [119]		
330	Bokros gyümölcsös, vagy vegyes (bokrok és fák) gyümölcsös és dísznövény faiskola		
331	Veteményes kert [120]		
332	Szőlő		
333	Szőlő gyümölcsfákkal		

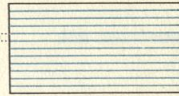
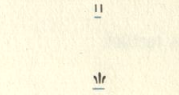
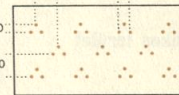
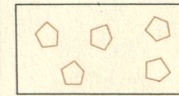
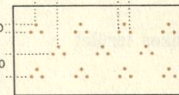
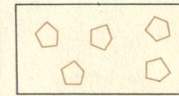
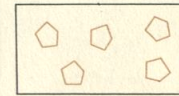
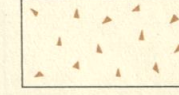
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
334	Rét [121]		
335	Legelő [121]		
336	Ugar [122]		
337	Tülevelű fa		
338	Lomblevelű fa		
339	Örökzöld lomblevelű fa		
340	Pálma		
341	Egyedül álló, nem tájékoztató fa [125]		
342	Fasor		
343	Fasor utak, folyók és csatornák mentén [71]		
344	Tájékoztató facsoport (méretarányban ki nem fejezhető) [126]		
345	Nem tájékoztató facsoport (méretarányban ki nem fejezhető) [126]		

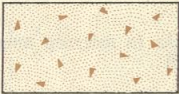
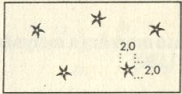
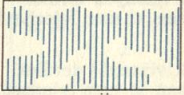
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
346	A fák fajtajának, jellemző méreteinek, egymástól való távolságának megírása, szál- és törpe -erdőkben [127, 129, 130]	Luc $\uparrow \frac{20}{0,23} 6$	
		Tölgy $\uparrow \frac{4}{0,12} 5$	
347	A fák fajtajának és átlagos magasságának megírása fiatal-erdőben [128, 129, 130]	Bükk $\uparrow 2$	
		Erdői $\uparrow 3$	
348	Szál - erdő (átlagos magasság 4 m-en felül) [127, 136]		
349	Fiatal-erdő, faiskola, erdőültetvény [127, 136]		
350	Törpe-erdő [127, 136]		
351	Nyiladék erdőben (a szélesség és az erdőtag számának a feltüntetésével) [131, 132, 169]		
352	Ritka szál - erdő [127, 130, 136]		
353	Ritka fiatal-erdő [127, 130, 136]		
354	Ritka törpe-erdő [127, 130, 136]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
355	Kivágott erdő [133]		
356	Leégett vagy kiszáradt erdő [133]		
357	Széltördelt erdő [133]		
358	Keskeny erdősáv, mezővédő erdősáv, 20 m szélességig 1:10 000 méretarányban és 10 m szélességig 1:5 000 méretarányban (a magasság feltüntetésével) [135, 136, 169]		
359	Keskeny fiatal erdősáv, mezővédő erdősáv, 20 m szélességig 1:10 000 méretarányban és 10 m szélességig 1:5 000 méretarányban [135, 136, 169]		
360	Egyedül álló bokor [138]		
361	Keskeny bokorsor, út, folyó és csatorna mentén [71]		
362	A bozót neve és magasságának megírása [137]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
363	Sűrű bozót: lomblevelű [137]		
364	tűlevelű [137]		
365	tüskés [137]		
366	Díszkertek és parkok		
367	Ritka szakszaul [138]		
368	Sűrű szakszaul		
369	Ritka folyondár [138]		
370	Sűrű folyondár		

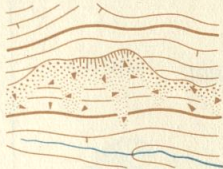
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
371	Bambusz		
372	Sás és nád [138, 139]		
373	Lótusz		
374	Moha és zuzmó [138]		
375	Törpe-cserjék [138]		
376	Magas füves növényzet (1 m-nél magasabb)		
377	Sztyeppés, füves növényzet		
378	Sivatagi és félsivatagi növényzet (űröm stb.)		
379	Agyagos és kavicsos terület gyér növényzettel		

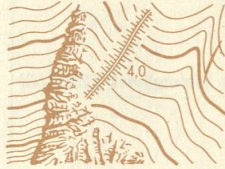
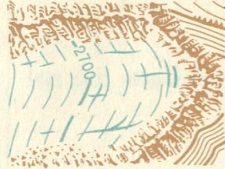
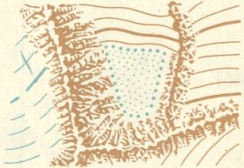
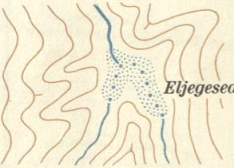
Sorozám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
380	Járható mocsár (a mélység megírásával) [139]	0.8: 	
381	Nehezen járható mocsár (a mélység megírásával) [139]	1.2: 	
382	Járhatatlan mocsár [139]	1.0: 	
383	Füvel benőtt vizenyős terület (méretarányban ki nem fejezhető)		
384	Sással benőtt vizenyős terület (méretarányban ki nem fejezhető)		
385	Túrásos terület [140, 143]	1.0: 3.0 1.5 	
386	Sokszögűen repedezett terület [141, 143]		
387	Méretarányban ki nem fejezhető buckás terület [143]	1.0: 5.0 5.0 2.0 	
388	Homokos terület		
389	Köves terület [142, 143]		

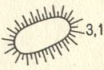
Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
390	Kavicsos terület [142, 143]		
391	Nem összefüggő, repedezett szik (takir-föld)		
392	Összefüggő repedezett szik (takir-föld)		
393	Járható szikes terület	 0.8	
394	Járhatatlan szikes terület	 0.8	

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
395	Alapszintvonal és megírása [144, 148, 149]		
396	Főszintvonal és megírása [146, 148, 149]		
397	Felező szintvonal [144]		
398	Kiegészítő szintvonal [145]		
399	Eséstüske [147]		
400	Szakadás, terasz, tereplépcső (a relatív magasság megírásával) [150]		
401	Horpadás, szakadék		
402	Mesterséges terasz, tereplépcső (a relatív magasság megírásával) [151]		
403	Karsztlyukak (töbrök) [152]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
404	Vízmosások és horhosok: 3 m-nél keskenyebbek (a szélesség és mélység meg- írásával) [153]		
405	3—10 m szélességig (a széles- ség és mélység megírásával) [153]		
406	10 m-nél szélesebbek [153]		
407	Növekedő vízmosások és horhosok [153]		
408	Suvadás [150, 154]		
409	Megállapodott suvadás [154]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
410	Homok- és földomladék [150, 155]		
411	Kő- és kavicsomladék [150, 155]		
412	Sziklaszakadék [150, 155]		
413	Sziklák [155]		
414	Homokkősziklák [155]		
415	Kőfolyó		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
416	Borda [156]		
417	Gleccser [157]		
418	Moréna		
419	Örökhó [158]		
420	Jégfal, jégtorlasz [159]		
421	Eljegesedés [160]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
422	Mesterséges halom [161]	a 	b
423	Gödör [161]	a 	b
424	Kőhalmaz, kőgörgögeteg [162]		
425	Kősor [163]		
426	Egyedül álló szikla [162]		
427	Kimagasló szikla, szirt (méretarányban ki nem fejezhető) [162]		

Sorszám	Jelek megnevezése	Jel	
		1:10 000	1:5 000
428	Barang bejárata (a bejárat szélességének és a barlang mélységének feltüntetésével) [164]		
429	Kráter [165]		
430	Izapvulkán kráter [165]		
431	Gázfeltörés helye		
432	Magassági pont [166, 169]		
433	Uralgó magassági pont [166, 169]		
434	Tájékoztató tereptárgyak magasságának megírása [166, 169]		

ÍRÁSFAJTÁK ÉS BETŰNAGYSÁGOK

az 1 : 10 000-es és 1 : 5 000-es térképek névrajzának
összeállításához

*

Sorszám	Betűfajta és betű-nagyság	1 : 10 000 és 1 : 5 000	Magyarázat
ÍR Á S M I N T Á K V Á R O S O K			
435	H24N	6.4 BUDAPEST	Országok fővárosa és 100 000-nél több lakosú város
436	T16N	4.3 BUDAPEST	Második név, városrészek, elővárosok megjelölése 1 : 10 000 méretarányban a ke- retben szereplő megírás
437	H20N	5.2 TATABÁNYA	Megyeszékhely és 50 000—100 000 la- kosú város. (Ha a lakosok száma 100 000-nél több, akkor a megírás jelzése H24N)
438	T14N	3.8 TATABÁNYA	Mint a 436-nál. (Ha a lakosok szá- ma 100 000-nél több, akkor a megírás jelzése T16N)
439	IG20N	5.8 BAJA	Járasszékhely és 20 000— 50 000 lakosú város. (Ha a lakosok száma 50 000-nél több, akkor az IG24N jelű megírást alkalmazzuk)
440	T12N	3.2 BAJA	Mint a 436-nál. (Ha a la- kosok száma 50 000-nél több, akkor a T14N jelű megírást alkamazzuk)
441	IG16N	4.4 SALGÓTARJÁN	10 000—20 000 lakosú város
442	T10N	2.7 SALGÓTARJÁN	Mint a 436-nál

Megjegyzés: A második oszlopban szereplő betűk és számok a megírások betűfajtaját és nagyságát jelölik. Az írásminták melletti szám a nagy-, illetve kisbetűk nagyságát jelenti mm-ben.

Sorszám	Betűfajta és betű-nagyság	1 : 10 000 és 1 : 5 000	Magyarázat
443	IG14N	3.9 KOMLÓ	10 000-nél kevesebb lakosú város
444	T8N	2.3 KOMLÓ	Mint a 436-nál
FALUSI JELLEGŰ TELEPÜLÉSEK			
445	IG16	4.4 Mór 3.2	400-nál több lakóházzal
446	T12	3.2 Mór 2.2	Második név. 1 : 10 000 méretarányban a keretben szereplő megírás
447	IG14	3.9 Gyüre 2.8	200—400 lakóházzal
448	T10	2.7 Gyüre 1.9	Mint a 446-nál
449	IG12	3.2 Gerezd 2.3	100—200 lakóházzal
450	T8	2.3 Gerezd 1.5	Mint a 446-nál
451	FT10	2.8 Budafa 1.9	20—100 lakóházzal
452	T7	1.9 Budafa 1.3	Mint a 446-nál
453	FT9	2.5 Kisbózsza 1.7	20-nál kevesebb lakóházzal
454	T6	1.7 Kisbózsza 1.1	Mint a 446-nál
455 a	dH8	2.2 <i>Újélet-tsz Vida-tny.</i> 1.5	Egyedül álló lakóház, major, tanya, telep, puszták, termelőszövetkezet stb.
b	dH6	1.6 <i>(Szabó-tny.)</i> 1.1	Esetleges második név
456	dH10	2.6 Dózsa á.g. 1.9	Egyedül álló, nagyobb állami gazdaságok, mezőgazdasági üzemek, erdőgazdaságok, bányák, ipartelepek stb.
457	dH10 dH8	2.6 Kincsem-psz. 1.9 2.2 Haladás á.g.	Egyéb ipari és mezőgazdasági üzemek, középületek, várak, kastélyok, sportlétesítmények stb. *

* Az írás nagyságát a tárgyak nagysága és jelentősége szerint választjuk meg.

Sorszám	Betűfajta és betű-nagyság	1 : 10 000 és 1 : 5 000	Magyarázat
458	dH6	1.6 <i>Tégla</i> 1.1 <i>Szesz, V.á., Fű.</i> (st.)	Magyarázó megírások: gyárak, üzemek, műhelyek, malmok, vasúti állomások stb. és kutak, források neve vagy rövidítése Termelési ág megírása
459	ksR6	1.6 (V—IX) 1.6 173,0 180 1.6 Tölgy, Luc 1.0	Magasságadatok, villanyvezetékek, alagutak, utak, hágók, vizek, kutak, hidak, átkelőhelyek, gázlók, növényzet (erdő), barlangok, mocsarak stb. számszerű adatai Szintvonalak, izobátok értékszáma Növényzet fajtája
460	ksR10	2.7 328,6	Uralgó magassági pont
461 a	ft7N	1.9 MT, JT, ÖTK, 425 1.3	Települések közigazgatási megjelölése, lakóházak száma
b	ft8	2.2 27	Műutak száma
462 a	sD6	1.7 17, 125	Kilométerkövek, kilométeroszlopok, határjelek száma
b	sD8	2.2 11, 14	Erdőtagok száma
463	D6	1.6 246, 337	Háromszögelési, felmérési és sokszögelési pontok száma
464	ksR6	1.6 A., B., M., H.	Útburkolat anyaga, gázló fenékminősége
465	T5, 6, 7	1.3 Hold u. 0.9 1.7 Hold u. 1.1 1.9 Hold u. 1.3 Bástya sétány Bástya sétány Bástya sétány	Utcák, terek, parkok, sétányok neve

Sorszám	Betűfajta és betűnagyság	1 : 10 000 és 1 : 5 000	Magyarázat
TERÜLETEK			
466	sG24N	6.6 HORTOBÁGY	Alföldek, sivatagok, pusztaságok, szikések, erdőségek, védett területek és tájnevek, szigetek, félszigetek, földnyelvek, fokok, szirtek, homokpadok, zátonyok, mocsarak, mezőgazdasági területek, kertek * Minden esetben nyitott írás; a ritkítás mérvét a szedési kéziratban cm-ben meg kell adni Második név és a keretben szereplő megírás jelzése is sG..N
	sG20N	5.3 HORTOBÁGY	
	sG16N	4.3 SÁRRÉT	
	sG12N	3.3 SZIGETKÖZ	
	sG10N	2.7 NAGYERDŐ	
	sG9N	2.5 VAJDASZIGET	
	sG8N	2.2 HOMOKPUSZTA	
	sG7N	1.8 DECSI FÉLSZIGET	
	sG6N	1.6 KEREK ZÁTONY	
VIZEK			
467	V24N	5.4 <i>JÓN TENGHER</i>	Tengerek
468	fK20N	5.0 <i>BALATON</i>	Nagy tavak
	fK16N	4.0 <i>VELENCEI TÓ</i>	Második név és a keretben szereplő megírás jelzése sD..N
469	D24N	6.4 <i>DUNA</i>	Allandóan hajózható folyók, csatornák, tengerszorosok, öblök (rendszeres hajóközlekedéssel) Második név és a keretben szereplő megírás jelzése sD..N
	D20N	5.4 <i>DUNA</i>	
	D16N	4.3 <i>TISZA</i>	
	D12N	3.2 <i>TISZA</i>	

* Az írás nagyságát a tárgyak nagysága és jelentősége szerint választjuk meg.

Sorszám	Betűfajta és betű-nagyság	1 : 10 000 és 1 : 5 000	Magyarázat
470	D12N	3.2 SZAMOS	Időnkint hajózható folyók, csatornák, tengerszorosok, öblök *
	D10N	2.7 SZAMOS	Második név és a keretben szereplő megírás jelzése sD..N
471	D10	2.7 Bodrog 1.8	Nem hajózható folyók, patakok, kis tavak, vízálasztók, erek, vizesárhok, medrek, időszakonként változó terepjellegek magyarázata *
	D8	2.2 Bodrog 1.6	
	D6	1.6 Órjeg 1.2	
	sD6	1.7 Időnkint vízenyős 1.0	
DOMBORZAT			
472	D20N	5.4 MÁTRA	Hegységek, hegységrészek, hegyhátak, hegyek, csúcsok, sziklák, völgyek, dombok, szakadékok, szárazárhok neve *
	D16N	4.3 GERECESE	
	D14N	3.7 HEGYALJA	
	D12N	3.2 BUDAI HG.	
	D10N	2.7 PILIS	
	D8N	2.2 MEDVES	
	D8	2.2 Kékes 1.6	
	D6	1.6 Órhalom 1.2	
473	sH24N	6.4 AUSZTRIA	Szomszédos állam neve

* Az írás nagyságát a tárgyak nagysága és jelentősége szerint választjuk meg.

Sorszám	Betűfajta és betűnagyság	1 : 10 000 és 1 : 5 000	Magyarázat
KERET-MEGÍRÁSOK			
474		L-34-25-A-b-2	A szelvény megjelölése
a	KG24	6.6 L-34-18-D-a-3/1	
b	FT10N	2.8 VÉGVÁR	
c	T8	2.3 Bölcske-mjr. 1.5	A megjelölésben szereplő községnév és az esetlegesen feltüntetendő település neve, vagy más kiegészítő elnevezés
475	T7	1.9 L-34-25-A-b-1 L-34-18-C-d-2/4	
476	FT16	4.3 1:10 000	Csatlakozó szelvények megjelölése
477	T7	1.9 47°15'30"	Méterarány megjelölése
478	ksR6	1.6 52	Földrajzi koordináták megjelölése
479	ksR10	2.7 62	A koordinátahálózat kis számai
480	ksR8	2.2 79	Az adott zóna nagy számai
a	ksR8	2.2 876	A szomszédos zóna nagy számai
b	ksR8	2.2 876	A kereten kívül jelölt egyéb koordinátahálózat értékszámai
481	ksR7	1.8 Pécs 21 km 1.2	Kifutó közlekedési vonal
482	ksR6N	1.6 HEVES M.	Megye megírása a szelvénykeretben
483	FT7N	1.9 MAGYARORSZÁG	Ország megírása a szelvénykereten kívül
484	FT6N	1.7 ZARÁND M.	Megye megírása a szelvénykereten kívül
485	dH8	1.6 <i>Balti alapszint</i>	A magassági és koordinátarendszerre vonatkozó alapadatok

Sorszám	Befűtő- és betű- nagysság	1 : 10 000 és 1 : 5 000	Magyarázat
486	T7	1.9 Aerofototopográfiai felmérés (kombinált módszer)	A felmérés módszerére és a térképet készítő szervre vonatkozó, valamint a nyomdai nyilvántartási adatok
487	sD6	1.7 Felmérte: Fóti János 1.0 1960. IV. 1.—VII. 31.	A térképkészítőre és a felmérés idejére vonatkozó adatok
488	fG12N	3.2 TITKOS	Titkossági minősítés
489 a	T7	1.9 Mágneses elhajlás. .	Kereten kívüli egyéb megírások
b	fT7	1.9 1959. évi jelkulcs 1.3 1. kiadás 1959.	A jelkulcsra vonatkozó adat, a vastag keretvonalban feltüntetendő kiadási év, valamint a vázlatok címfeliratainak megírása
c	T7N	1.9 BÉKÉS MEGYE	Megyék megírása a vázlatok szövegében

EGYEZMÉNYES JELEK MAGYARÁZATA

*

I. BEVEZETÉS.

1. Az 1:10 000 és 1:5 000 méretarányú topográfiai térképeken feltüntetett tereptárgyakat a jelkulcsban rögzített egyezményes jelekkel (a továbbiakban jelekkel) és írásfajttákkal ábrázoljuk, illetve írjuk meg.

2. A felmérési térképeken a terepelemeket lehetőleg a természetben elfoglalt helyüknek megfelelően kell ábrázolni. A jelkulcsban nem szereplő tárgyak ábrázolására és megírására külön utasítások érvényesek.

3. A jelek összefoglalása a tartalomjegyzékben felsorolt tárgykörök szerint történt. A jelek könnyebb kikeresésére betűrendi tárgymutató szolgál. A mindkét méretarányban egyformán érvényes jelek a két jeloszlop között középen szerepelnek; egyéb esetben azok hovatartozása világosan kitűnik a táblázatokból.

4. A jelek alkalmazásánál a következő szabály érvényes: Mindazokat a tereptárgyakat, amelyek méretüknél fogva a térkép méretarányában alaprajz szerint ábrázolhatók, alaprajzban rajzoljuk ki, még akkor is, ha van egyezményes jelük. Ebben az esetben a jelet, amennyiben maga az alaprajz, vagy annak magyarázó megírása nem tárja föl az ábrázolandó tárgy lényegét, rendszert az alaprajzon belül rajzoljuk meg.

II. AZ EGYEZMÉNYES JELEK MÉRETEL.

5. A jeleket a rajzi méretben ábráztuk, a fontosabb méreteket azonban mm-ben is megadtuk. A méret nélküli vonalak vastagsága 0,1 mm. A rajztérköz legalább 0,2 mm; a kivételeket az ábrák mutatják. Amennyiben egyes jelek olyan közel esnek egymáshoz, hogy kirajzolásuk a megadott méretek szerint lehetetlen, azokat el lehet tolni, esetleg elhagyni, vagy pedig kisebb méretre rajzolni (ha ez nem csökkenti a jelek olvashatóságát és ezáltal nem téveszthetők össze más, hasonló alakú jellel). A kisebbítés nem lehet több, mint az eredeti méretek egyharmada.

Kis alapterületű növényzet és talajnekem jelei közötti térköz is csökkenthető, de csak az eredeti méret egyharmadával. Viszont, ha az alapterület a térképen mérve 16 cm²-nél nagyobb, a jelek közötti távolságokat másfélszeresre, kétszeresére, esetleg háromszorosra is növelhetjük, a terület nagyságától függően.

6. Egyes tereptárgyaknak két jelük is van. Az **a** betűvel jelölt egyezményes jelet akkor alkalmazzuk, ha a tereptárgyat a térkép méretarányában alaprajz szerint kirajzolni nem lehet; a **b** betűvel jelölt jelet pedig abban az esetben használjuk, ha a tereptárgyat alaprajz szerint ábrázoljuk.

III. AZ EGYEZMÉNYES JELEK HELYZETI ÁBRÁZOLÁSA.

7. Az egyezményes jellel ábrázolt tereptárgyak bemért helye:

a) A szabályos mértani alakú (kör, csillag, kereszt, négyzet, háromszög stb.) jeleknél ezek mértani középpontja.

b) A tárgyakat perspektívikusan ábrázoló jeleknél:

aa) Az árnyékvonalas jeleknél (pl. kereszt, szélmotor, útjelzőtábla stb.) a jel függőleges vonalának alsó vége.

bb) A széles alapú jeleknél (pl. kriptá, emlékmű, gyárkémény stb.) a jel alapvonalának közepe.

cc) A több idomból összevont jeleknél (pl. őrtorony, toronytípusú épület, meteorológiai állomás, mészégető kemence, szökökút stb.) az alsó idom mértani közepe.

8. Az előbbi pontban felsorolt jeleket, valamint a növényzet és talaj-nemek egyezményes jeleit stb. a térkép E-i vagy D-i keretvonalával párhuzamosan, illetőleg arra merőlegesen elhelyezve kell kirajzolni. A kivételeket az egyes jelcsoportokhoz fűzött magyarázatok tartalmazzák.

IV. SZÍNÁBRÁZOLÁS.

9. A topográfiai felmérési szelvényen:

a) a jelek kirajzolására ugyanolyan színeket kell használni, mint amilyenekkel a térképnyomat megjelenik, kivéve a kék vonalakat, melyeket sötétzöld színnel ábrázolunk;

b) a felületeket (nagy összefüggő felület esetén csupán 0,5 cm-es keretet) áttetsző pasztellszínnel kell kifesteni, éspedig:

aa) világoskékkel a vízfelületeket,

bb) rózsaszínnel az autópályákat, műutakat, valamint a település azon utcáit, amelyek a településhez vezető műút folytatásai és a vasútállomásokhoz vezető utcákat és műutakat,

cc) halványlilával azokat a felületeket, amelyek a térképen zöld felülnyomást kapnak, és

dd) halványlila vonalkázással (sraffozással) azokat a felületeket, amelyek a térképen világoszöld (raszter) felülnyomást kapnak.

10. A színesnyomat a jelkulcsban megadott színek szerint készül. Ott, ahol a felületek színezése a nyomaton és a felmérési térképen különböző, mind a két színezési módot feltüntettük, mégpedig baloldalon a felmérési térkép, jobboldalon a nyomat színezését. A baloldali ábrákon a rózsaszín és a halványlila színeket nem ábrázoltuk.

11. A színesnyomaton az erdős területeket (szál-erdő, tetető fákkal stb.) zölddel, az alacsonynövésű fás és bozótos területek (törpe-erdő, vagy fiatal-erdő, erdőültetvény szőlő, komló stb.) felületét halványzölddel (50%-os zöld szín, 24-es vonalraszter) színezzük. Az összefüggő, repedezett szik (takirföld) felülete narancsszínű (50%-os 48-as kontraszter). Az 1:10 000 méretarányú térképek nyomatain a szilárd (tűzálló) épületek és műutak felületét (lásd a 9/b pont bb) alpontot) narancsszínű felülnyomással kell ábrázolni, a nem tűzálló épületek és javított talajutak felületét pedig sárgával. Az épületek felülnyomása az említett színekkel (48-as kontraszter) történik. Az 1:5 000-es

térképeken az épületeket szürke felülnyomással kell ábrázolni (a kőépületeknél 50%-os fekete 48-as pontrasztert és a nem tűzálló épületeknél 15%-os fekete 48-as pontrasztert használunk).

12. Egyszínű, vagy az előbbiektől eltérő színnyomású térképet csak a felmérést irányító szerv utasítása vagy engedélye alapján lehet készíteni.

V. MEGJEGYZÉSEK AZ EGYEZMÉNYES JELEK ALKALMAZÁSÁHOZ.

A) Alappontok.

13. Csillagászati alappontoknak tekintjük azokat a háromszögelési pontokat, melyeknek földrajzi koordinátáit és azimutját meghatározták (Laplace-pont).

14. Felmérési alappontoknak (háromszögelési pont, nagyszabatosságú sokszögpont, nagyszabatosságú felmérési sokszöghálózati pont stb.) tekintjük azokat az állandósított pontokat, amelyeket numerikusan, olyan szabattalossággal határoztak meg, hogy azok az összes állami térképezési munkálatokhoz felhasználhatók.

15. Azokat a háromszögelési pontokat, felmérési alappontokat és egyéb háromszögeléssel meghatározott pontokat, amelyeket épületeken, tornyokon, gyárkéményeken, kilátókon és más ezekhez hasonló építményeken helyeztek el, a háromszögelési pont kisebbített jelével az épület körvonalain belül, vagy a megfelelő jelkulcsi jellel kombinálva ábrázoljuk.

16. Kisalappontnak tekintjük azokat a pontokat, amelyeket — állandó tereptárgyak felhasználásával (mesgyekő, tetődísz stb.) — csupán az adott felmérés számára előírt szabattalossággal határoztak meg.

17. A geodéziai alappontok tájékozó (azimut) és őrpontjait — ha a térkép tartalma ezt lehetővé teszi — e jellel ábrázoljuk. Ugyancsak ezzel a jellel kell ábrázolni azokat az őrpontokat, amelyek mellől a geodéziai alappont állandósítása elpusztult és csak az őrpont maradt meg. A messziről látható, tájékozóási szempontból fontos határjeleket (pl. államhatáron) ugyan-ezzel a jellel ábrázoljuk.

18. A szintezési főalappontok jelén kívül — amennyiben a hely megengedi — a szintezési alappontok jelével ki kell rajzolni a főalappont őrpontjait is.

19. A keresztszelvényezési alappont jele mellett feltüntetett nyíl a felvétel koordinátatengelyének irányába mutat.

20. Az állandósított geodéziai pontok jelei mellett feltüntetjük a pontok abszolút magasságát 0,1 m-es pontossággal. A szintezési pontok magasságát 0,01 m-re kerekítve adjuk meg. Azoknál a pontoknál, amelyeknek a földfeletti állandósítása elpusztult, a vonatkozó abszolút magassági adatot zárójelben tüntetjük fel. Amennyiben a magasság olyan pontra vonatkozik, amely 0,2 m-nél magasabban van a föld felszíne felett, a pont és a talajszint abszolút magasságát törtalakban írjuk meg, pl.:

235,8	317,3	723,14
235,5	302,0	722,5

21. A csillagászati, háromszögelési, felmérési, valamint a sokszögelési pontok mellett fel kell tüntetni sorszámukat, illetve nevüket (feltéve, ha az elnevezés a pont közelében nem szerepel a térképen mint megírás). A toronyokon, kéményeken és más magas építményeken lévő pontok nevét nem írjuk meg.

22. Sűrű síkrajzzal rendelkező területeken — különösen belsőségben — sokszor nincs elég hely a megírásra, ilyenkor az előző bekezdésben felsorolt pontok magassági adatait nem írjuk meg. A sokszögelési és szintezési menetek és hálózatok kevésbé fontos pontjait sűrű síkrajzú vidéken — ha azok a környező tereptárgyak ábrázolásának a lehetőségét csökkentik — ugyancsak nem ábrázoljuk.

23. A derékszögű koordinátahálózat örkeresztjeit csak a felmérési térképen és a tisztázati rajzon tüntetjük fel. A térképnymaton a koordinátahálózatot teljes egészében ábrázolni kell. Hasonlóképpen jelölni kell a felmérési és tisztázati térképeken a felhasznált grafikus alapanyag szelvény-sarokpontjainak őrvonalait is. A térkép belső keretvonalán túlnyúló hálózati őrvonalak értékét a keretben kell megírni.

B) Települések.

24. Tűzálló épületekhez tartoznak a téгла, kő, beton és más tűzálló (szilárd) anyagból készült építmények. A nem tűzálló épületekhez tartoznak a fából, vertagyagból, salakból stb. készült építmények, melyeknek a különféle tűzfegyverek hatásával szembeni ellenálló képességük igen csekély. Amennyiben a falak anyagára vonatkozóan kétségek merülnek fel, az épületet nem tűzállónak kell tekinteni. Ha több azonos jellegű építményt egy egészszé foglalunk össze, ezeket a felmérési lapon megosztó vonalak nélkül is ábrázolhatjuk. A környező épületek közül kiemelkedő kőépületeket külön egyezményes jellel ábrázoljuk.

A lakóépületeket egy 0,3 mm átmérőjű fekete ponttal jelöljük meg. Lakóépületeknek minősítjük a hivatalok épületeit, iskolákat, kulturális, egészségügyi, közlekedési és kereskedelmi épületeket is. Az évnek csak bizonyos időszakában (nyáron) lakható épületeket (nyaraló, vikendház) nem ábrázoljuk lakóépületnek.

25. Félig lerombolt épületnek kell tekinteni az olyan épületet, amely ideiglenes fedezéket nyújt. A kis építmények tájékozási jelentőséggel nem bíró romjait nem ábrázoljuk.

26. 1:10 000 méretarányban a kevésbé fontos épületeket — különösen a településeken belül lévő nem lakó épületeket —, ha ábrázolásukra nincs hely, nem tüntetjük fel. Közvetlenül az utak mellett lévő épületeket az út vonalától 0,2 mm térközre rajzoljuk.

27. A meghatározott jellel nem rendelkező középületek, toronyszerű épületek, nem lakóépületek, egyedül álló és a településtől távol eső épületek, erdőgazdasági épületek (amennyiben nincs külön jelük), sporttelepek és építmények ábrázolását magyarázó megírással (rövidítéssel) is el kell látni. Ezt a megírást (rövidítést) el lehet hagyni:

a) ha kevésbé fontos, tájékoztató szempontból jelentéktelen tereptárgyra vonatkozik,

b) a sűrűn beépített területeken, ahol ezek a megírások (rövidítések) erősen csökkentenék a térkép olvashatóságát.

28. A tornyot jelentő keresztet mindig az épület legmagasabb pontja helyén ábrázoljuk és pedig úgy, hogy a kereszt vonalai K—Ny-i, illetve É—D-i irányba mutassanak. Amennyiben az épületnek két azonos nagyságú tornya van, a jellel mindegyiket külön ábrázoljuk. Ha 1 : 10 000 méretarányban a két jel összeolvadna, akkor a jelek egymást fedő részét nem rajzoljuk ki. A mecset körvonalain belül a félhold jelét úgy helyezzük el, hogy az épület legmagasabb pontja a jel belső félkörének közepére essék. A budhista kolostorok jelénél ez a (legmagasabb) pont egybeesik a jel alapjának középpontjával. Ha a felsorolt, legjobban kiemelkedő pontok egyben háromszögelési pontok is, akkor a 15. pontban ismertetett módon kell a kirajzolást elvégezni, vagyis a háromszögelési pont jelét mindenekelőtt ábrázolni.

29. A térkép méretarányában kifejezhető fás temetőket a színes nyomaton a növényzet jelét képező karikák nélkül ábrázoljuk. A be nem kerített temetőt 0,1 mm vékony vonallal határoljuk körül.

30. Az emlékműveket, szobrokat és vallási jelentőségű mauzóleumokat a 37. és 39. sz. jellel, a kereszteteket, a vallásos képoszlopokat és a domborműves szentképes oszlopokat pedig a kereszt jelével ábrázoljuk.

31. Az átjárók közül csak azokat tüntetjük fel a térképen, amelyek egyrészt a település közútjainak megsérülése esetén mint szükség közlekedési vonalak jönnek számításba, másrészt pedig — járművek parkolására alkalmas — nagyobb udvarokhoz vezetnek.

32. Terménytároló és melegház jelével csupán az állandó kőalappal rendelkező építményeket ábrázoljuk. Az építmény milyenségét megírással (rövidítéssel) fejezzük ki. A melegágy jele fedje a veteményes kert azon részét, ahol az fekszik.

33. A pincék és a hasonló földalatti építmények közül csak azokat ábrázoljuk, amelyek legalább 30 ember számára mint bombabiztos fedezékek alkalmasak.

34. A meteorológiai állomás jelét úgy helyezzük el, hogy középpontja megfeleljen az állomás legmagasabb építménye helyének.

G) Ipartelepek és közművek.

35. Az ipari, bányászati és energetikai üzemek építményeit az építkezés anyagának feltüntetésével rendszerint alaprajzban kell ábrázolni. A térkép méretarányában nem ábrázolható kis üzemeket meghatározott egyezményes jellel ábrázoljuk.

36. Gyártelepeknél előfordul, hogy 1 : 10 000 méretarányban a gyárkéményeket nem lehet külön-külön ábrázolni. Ez esetben esetleg csak a legmagasabbat ábrázoljuk, vagy pedig igyekszünk kifejezni az egész kéménycsoport jellegzetességét (pl. azt, hogy a kémények egy sorban vannak).

37. Aknák, bányalejárók, fúrólukak torkolatának helyét a jel szabályos geometriai alakjának középpontja fejezi ki (kör, négyszög). A tárna jelét a lejárát irányának tengelyébe kell állítani. A működő aknák és tárnák szélességét és mélységét tört alakban meg kell írni.

Külön egyezményes jellel ábrázoljuk a sókitermelő helyeket. A tengerparti sóleparóló helyeket ugyancsak ezzel a jellel ábrázoljuk, de ezeknek a felületét világoskékkel színezzük.

38. A nyílt (külszíni) fejtési területeket (agyagbánya, kőbánya, szénfejtés stb.) valóságos kiterjedésüknek megfelelően ábrázoljuk. A nagykiterjedésű nyílt fejtési területeket (pl. tőzeg-, barnaszén- stb. telepeket) a műszaki terv előírásai szerint részletesebben ábrázoljuk (pl. lépcsőket, egyes gödröket stb.).

A nagykiterjedésű, növényzettel fedett, megállapodott meddőhányókat (bányagorcokat) csak főszintvonalakkal fejezzük ki.

39. Az iparvállalatok ábrázolását ki kell egészíteni a termelésre vonatkozó megírással (pl. téglá, mész stb.), ugyancsak meg kell írni a bányák és külszíni fejtések ábrázolásánál a termelt anyag nemét (pl. szén, érc stb.). A térkép méretarányában ábrázolt villanytelepeket is energiaforrásuknak megfelelően magyarázó megírással (rövidítéssel) kell ellátni (pl. hőerőmű vagy vízierőmű).

40. A rakodóhíd jelével kell ábrázolni minden olyan magas rakodóépítményt, amely vasúti vagonok be-, illetve kirakására szolgál (pl. futódaru, csúszda stb.). Azokat a létesítményeket, melyek a vagonok drótkötél vontatására szolgálnak, ugyancsak ezzel a jellel ábrázoljuk.

41. A silótornyokat, silógödröket és takarmánytárolókat alaprajz szerint ábrázoljuk és magyarázó megírással (rövidítéssel) látjuk el.

42. Az 1:5 000 méretarányban a villanyvezetékek oszlopait és tartószerkezeit, a földalatti villanyvezetékek és kábelek csatornáinak nyílásait, valamint az ezekhez tartozó földfeletti tartószerkezeteket a valóságnak megfelelően kell bemérni és ábrázolni. A jel rajzát a bemért ponthoz viszonyítva szimmetrikusan kell elhelyezni. (Pl.: a villanyvezetékek tartószerkezetét kifejező vonalka kerül a bemérés helyére. Ez merőleges a vezetékek irányára és ehhez szimmetrikusan csatlakozik a nyilak rajza.) Az 1:10 000 méretarányban ezek az utasítások csupán a vas és a beton tartószerkezetekre, valamint a villanyvezetékek azon oszlopaira vonatkoznak, amelyeket kettős nyíl között ponttal kell ábrázolni. A nyilak közötti pontok távolságának meg kell felelnie az oszlopok valódi helyzetének. A fém- és betonoszlopok, illetve szerkezetek magasságát m-ben kifejezve mindkét méretarányban fel kell tüntetni éspedig 1 km-es távközönként. A villanyvezetéket beépített területen csak akkor ábrázoljuk, ha a település építményei ritkán helyezkednek el.

43. A gáz- és olajvezetékeket, azok kémlelő nyílásait (1:5 000) vagy tartószerkezeit, valamint az átemelő állomásokat beépített területen kívül mindig ábrázoljuk. Az egyéb földalatti vezetékek, csővezetékek, valamint ezek kémlelő nyílásainak bemérésére a felmérést irányító szerv külön intézkedik. Ezek felmérésénél felhasználjuk a létesítmény felügyeleti szervétől kikért adatokat.

D) Vasutak.

44. Az 1:10 000 méretarányban a vasutak jelének fehér mezőiben elhelyezett keresztirányú vonalak a két- és többvágányú vasútvonalak vágányszámának felelnek meg.

45. A kettős alépítményű egyvágányú vasútvonal jelében lévő keresztirányú vonalak mindig a meg nem lévő vágány irányába mutatnak.

46. A vasúti vonalak mentén a töltéseket és a bevágásokat az 1:10 000 méretarányban 1 m-es viszonylagos magasságkülönbségtől kezdődően, az 1:5 000 méretarányban 0,5 m-től kezdődően ábrázoljuk. A legnagyobb magasságkülönbség helyén feltüntetjük a magasságkülönbség értékét. A támfalakat mindkét méretarányban 0,5 m magasságtól kezdődően ábrázoljuk. Magasságukat az 1:10 000-es méretarányban csak akkor tüntetjük fel, ha az meghaladja az 1 m-t.

47. Alagutak ábrázolásánál tört alakban fel kell tüntetni az alagút szélességét és hosszúságát.

48. Vasúti állomásokon a vágányokat teljes számban a szabványnak megfelelően ábrázoljuk, ha a vágányok közötti 0,2 mm-es rajztérköz betartható. Ha ez nem lehetséges, a vágányok közül annyit rajzolunk ki a térköz betartásával, hogy az ábrázolás lefedje a vágányok által ténylegesen elfoglalt területet. A fordítókörongot méretarányban kell feltüntetni.

49. A jelzőhidakat a nyílt vonalon és az állomáson belül egyaránt ábrázoljuk. A fényjelzőket és szemaforokat csak állomáson kívül tüntetjük fel. Az egyéb vasúti jelzőket, táblákat nem ábrázoljuk.

50. A km-köveket megírással együtt csak az állomáson kívül — eleendő hely esetén — ábrázoljuk.

51. A fogaskerekű vasutat — a vágányszám és a vontatás figyelembevételével — a rendes vasút jelével ábrázoljuk és a nemét megírjuk (pl. Fogaskerekű).

52. A függővasutak tartószerkezeteit bemérjük és a valóságnak megfelelően ábrázoljuk. A tartókat a villanyvezetékek tartószerkezeteinek jelével fejezzük ki. Az 1:10 000 méretarányban a fa tartószerkezeteket nem ábrázoljuk.

E) Műutak és talajutak.

53. Az épített utakat és talajutakat az alábbiak szerint osztályozzuk:

Autópálya.

Rendszerint két külön közlekedési pályatestre van, melyek mindegyike legkevesebb 7 m széles. Burkolata beton, aszfalt stb. Rendszerint megkerüli a településeket és közöttük azonos szinten nem keresztezi. Szabályos távközlőként benzintöltő állomások és autójavító műhelyek vannak mellette.

Korszerű műút.

Közlekedésre alkalmas felülete 6—10 m széles. Burkolata beton, aszfalt stb. Nagyobb településeket köt össze. Mellette benzintöltő állomások és autójavító műhelyek vannak.

Műút.

Közlekedésre alkalmas felülete 3—8 m széles, kő alappal és zúzott kő (makadám) burkolattal. Egyes esetekben burkolata ugyanolyan, mint a korszerű műutaké.

Javított talajút.

Közlekedésre alkalmas felületét apró kavics vagy zúzott kő, homok és föld keverékével burkolják. A burkolati réteg vastagsága 13—30 cm. Gépkocsi-közlekedésre az év minden időszakában alkalmas.

Talajút.

Szélessége legalább 3,5 m. Nincs rendszeresen karbantartva, árok csak szórványosan található mellette. Szomszédos települések között a leginkább használt útvonal.

Mezei és erdei út.

Természetes út, mely főképpen helyi jelentőségű mezőgazdasági vagy erdei szállításokra szolgál. Kivételes esetekben, mint települések közötti szállítóutat használják.

54. Az autópályák, műutak, talajutak és ösvények jeleit úgy helyezzük el, hogy ezek tengelyvonala megfeleljen az út terepi tengelyvonalának. Az 1:5 000 méretarányban a műutak jele az út koronaszélességét, a javított talajút és talajút jele az út valóságos (járható) szélességét ábrázolja töltés és bevágás nélkül; a talajút jelénél (154.) a jel rajzi szélessége 0,6 mm-nél kevesebb nem lehet.

55. Az autópályák, műutak és javított talajutak ábrázolásánál magyarázó megírásokat is kell alkalmazni. Ezeket az út tengelyével párhuzamosan általában ott helyezzük el:

- ahol a megírandó adatok változást fejeznek ki,
- a térkép keretvonalának közelében és
- ahol a megírás könnyebben olvasható.

A megírások a következőket kell, hogy tartalmazzák:

a) a közlekedésre alkalmas pályatest szélességét, valamint az út koronaszélességét, mégpedig az 1:10 000 méretarányban méteres és az 1:5 000 méretarányban 0,1 méteres pontossággal;

b) a közlekedésre alkalmas pályatest burkolatának megírását rövidítve;

c) az autópályák, műutak és javított talajutak hivatalosan megállapított számát.

56. A korszerű műutak és műutak feljáróit, anyaguknak megfelelően, méretarányban ábrázoljuk. Az 1:10 000 méretarányban a feljáró jelének hossza nem lehet 1 mm-nél rövidebb. A feljáró vonalait hegyes szögben kell befejezni.

57. Az autópályák, korszerű műutak és műutak mentén — településen kívül — ábrázoljuk az útjelző táblákat, az autóbusz-megállókat és a km-köveket. A km-kövek számát lehetőség szerint meg kell írni. Az útmenti állandó fedett megállóhelyeket — településen kívül — ugyancsak ábrázoljuk.

58. Azon településekben, ahol a közlekedési útvonal (kétvonalas utak) szélessége közel egyenlő az utca szélességével, a korszerű műút és műút jelét nem ábrázoljuk. Falusi jellegű településeken áthaladó műutakat településen belül csak akkor kell kirajzolni, ha az utca a térkép méretarányában legalább há-

romszor szélesebb, mint a keresztülvezető műút jele. Az átmenő műutak színezésére vonatkozóan a 9/b pont bb) alpontja ad útmutatást.

59. Mesterséges tartókon vezetett sziklás ösvényszakaszok ábrázolásánál feltüntetjük a kiépítés hosszát méterben. Ha ez a térképen 1 cm-nél nagyobb, akkor feltüntetjük a kezdetét és végét is.

60. Az utak jelét utcabetorkolás előtt, vagy hídhoz való csatlakozásnál 0,2 mm térközre meg kell szakítani.

61. Kerítés hiányában az utcák határvonalait 0,1 mm vastag összefüggő fekete vonallal ábrázoljuk. Az 1:10 000 méretarányban — 100 m-en felül — az útmenti kerítéseket is ábrázoljuk. Azokat a műutakat és utakat, melyek két éven belüli beépítésre tervezett területen vezetnek keresztül — a beépítés tervének megfelelően —, utcának kell ábrázolni.

62. Az 1:10 000 méretarányban a 6 m-nél keskenyebb utcákat 0,6 mm szélességben ábrázoljuk.

63. Járművek közlekedésére meredekségüknél, vagy lépcsőzetes emelkedésüknél fogva alkalmatlan utcákat és utcaszakaszokat a közlekedésre nem alkalmas utcák jelével (160.) ábrázoljuk.

64. A télen és csak apály idején járható utakat — ideiglenes és változó jellegükre való tekintettel — vázlatosan, a helyi közigazgatási szervek adatai alapján ábrázoljuk.

65. A parkokban és kertekben lévő utakat, ha szélességük az 5 m-t meghaladja, két vonallal mérethelyesen, az 5 m-nél keskenyebb utakat pedig a mezei és erdei út jelével ábrázoljuk.

66. Töltések, bevágások, támfalak ábrázolására és megírására vonatkozóan a 46. pont előírásai érvényesek.

67. Ezzel a jellel (170.) ábrázoljuk azokat az egyszerű kerítéssel rendelkező utakat, amelyek megakadályozzák, hogy az állatok a szomszédos területekre letérjenek.

68. A jelet (171.) csak ott tüntetjük fel, ahol az utak töltését (állandó jelleggel) talpfákra fektetett rőzsekötegekkel megerősítették és homok- vagy földréteggel befedték.

69. A hágók jelénél azok használhatóságának idejét is feltüntetjük a hónapok megírásával.

70. Az anyag-csúszdák közül csak az állandó jelleggel bírókat mérjük be és ábrázoljuk. A jelet nyitott oldalával a lejtő irányába helyezzük el.

71 A közlekedési vonalak mentén lévő fákat és bokrokat mindig a megfelelő egyezményes jellel ábrázoljuk.

F) Vízhálózat és berendezései.

72. A forrásjel vonalkáját a keletkező ér folyásirányába, ha jelentéktelen, akkor a lejtő irányába helyezzük el. A jel mellett rendszerint feltüntetjük annak tengerszint feletti magasságát és, ha a forrás különleges összetételű, akkor az erre vonatkozó rövidített megírást is (vasas, kénes, keserű stb.). Ha az összetételt megbízhatóan nem tudjuk megállapítani, akkor csak az ásványvíz rövidítését alkalmazzuk.

73. A 3 m szélességig terjedő ereket és árkokat egy vonallal ábrázoljuk. A vízvonalat — az eredettől kezdődően a két vonallal való ábrázolásig — folyamatosan vastagítani kell.

Az 1:10 000 méretarányban a 3–5 m szélességű patakokat 0,5 mm térközű kettős vonallal, az 5 m-nél szélesebb patakokat pedig méretarányban ábrázoljuk. Ugyancsak kettős vonallal és méretarányban ábrázoljuk az 1:5 000 méretarányú térképen a 3 m-nél szélesebb vízvonalakat.

74. A partok jellegét megfelelő egyezményes jellel fejezzük ki. Így külön jellel ábrázoljuk: a szakadó és szakadékos partokat, parti lerakódásokat, az egyengetett partokat, partvédezeteket, bevágásokat, töltéseket stb. Amennyiben ezek relatív magassága 0,5 m-nél nagyobb, úgy a jel mellett a magasságadat is megadjuk. A viszonylagos magasságot a közepes vízállás szintjétől mérjük.

75. Azoknál a patakoknál, melyek szélessége a térképen 1,5 mm-nél keskenyebb, a szakadó partot barna színnel ábrázoljuk, tehát ugyanúgy, mint a térkép méretarányában ki nem fejezhető, időnként vízzel borított parti sávval rendelkező szakadékos partot (180). A viszonylagos magasságot — a part jelének színétől függetlenül — mindig barna színnel írjuk meg.

76. Ezzel a jellel (185) ábrázoljuk azokat az elmosódott töltéseket is, melyek természetes terepalakulat benyomását keltik.

77. A csillaggal jelölt tárgyakat tengeri térképek alapján ábrázoljuk.

78. Földalatti vízvonalakat a vízfolyások tanulmányozása alkalmával készített térképek adatai alapján, ha pedig ilyen adat nincs, úgy közelítő pontossággal ábrázoljuk. Mesterséges földalatti vízvonalakat a létesítő szervtől kikért adatok alapján ábrázoljuk.

79. A szárazárkokat csupán abban az esetben ábrázoljuk, ha mélységük 0,5 m-nél és szélességük 1 m-nél nagyobb. Az 1–3 m széles árkokat egyvonallal, a 3 m-en felülieket a patakokhoz hasonlóan, két vonallal ábrázoljuk. A mélységadatot 0,1 m pontossággal írjuk meg. Közutak mellett lévő szárazárkokat nem tüntetjük fel.

80. A vízelosztó berendezések egyezményes jelei közül azokat alkalmazzuk, amelyek a tényleges állapotot legjobban jellemzik, és kifejezik a vízelosztás irányát, valamint a berendezés alakját.

81. Az izobát- (mélység-) vonalakat a felmérést irányító szerv külön utasítására határozzuk meg és ábrázoljuk. A tengerfenék rajzát és mélységi adatait a tengeri térképről vesszük át.

82. Tavak és mesterséges tavak mélységadatait mindig azon a ponton írjuk meg, amelyre vonatkoznak. 3 m-ig a mélységadatot 0,1 m-es, 3–5 m mélységig 0,5 m-es és 5 m-en felül méteres pontossággal tüntetjük fel. A két vonallal ábrázolt folyóknál és csatornáknál a mélységen kívül meghatározzuk a szélességet is. Az adatokat törtalakban tüntetjük fel és pedig számlálóban a szélességet, nevezőben a mélységet. A szélesség-mélység adatokat a torkolat közelében és a térkép keretvonala mellett mindig, egyébként 1–2 km-ként kell feltüntetni.

83. A közép vízszint abszolút magasságát, ugyanúgy, mint a mélységet és szélességet, torkolatoknál, vízmércéknél és a térkép keretvonalai mentén

határozzuk meg és tüntetjük fel. Megjelöljük a meghatározás helyét és feltüntetjük annak időpontját (hónap és nap). A 3 m-nél keskenyebb patakoknál, melyeknél az abszolút magasság a szintvonalakból megállapítható, megírást nem alkalmazunk. Zsilipek és vízesések ábrázolásánál a vízszint abszolút magasságát mindkét szinten meghatározzuk. Vízeséseknél elegendő a magasságkülönbség feltüntetése.

84. A folyás irányát mutató nyilat a folyó vagy csatorna határoló vonalain belül, ha ott nem lehetséges, úgy a folyó vagy csatorna mellett tüntetjük fel. A 3 m-nél szélesebb patakok és csatornák ábrázolásánál — ha ez a gázlók használata vagy a víziközlekedés szempontjából jelentőséggel bír — a nyíl megszakításában feltüntetjük a víz folyási sebességét. Az adatot másodpercre vonatkoztatva 0,1 m pontossággal kell megadni. A folyásirány nyilait a szelvénykeretnél és lapon belül 1—2 km-ként tüntetjük fel. A nyíl hossza megközelítőleg legyen összhangban a folyó nagyságával.

85. Sarkantyú vagy vezetőmű jelével ábrázoljuk a folyóba benyúló gátakat, amelyek a vízfolyás irányát és a hordalék lerakódását szabályozzák. A jel hossza legalább 1 mm még akkor is, ha a valóságos hossza ennél kevesebb. A folyók szabályozása alkalmával épített, a vízzel közvetlenül nem érintkező töltéseket, a mesterséges töltés jelével ábrázoljuk.

86. Amennyiben a duzzasztógát járható felületén közlekedési vonal vezet, a jelet kapcsoljuk a híd jelével. Ha a gát a térképen mérve hosszabb 1 cm-nél, akkor a közlekedési vonal szélességi adatát is feltüntetjük.

87. A kikötőberendezések általában olyan méretűek, hogy ezeket rendszerint alaprajzban ábrázolhatjuk. A jelet csupán az alaprajzban nem ábrázolható kis kikötők kifejezésére alkalmazzuk. Az alaprajz szerinti ábrázolást mindig a megfelelő megírással egészítjük ki. Horgonyzóhely jelével azokat a helyeket tüntetjük fel, amelyeket uszályok és más vízijárművek kikötésére, horgonyzására jelöltek ki. Világítótornyok és jelzőfények jelét használjuk a hasonló rendeltetésű építmények (pl. légiforgalmi berendezések) ábrázolására is.

88. A km-oszlop jelével csak a táblás km-oszlopokat ábrázoljuk. Ha van hely, számukat megírjuk. Egyéb folyómenti jelzést csak akkor ábrázolunk, ha az állandó jellegű és a tájékozódást elősegíti.

89. Vízszegény területeken minden kutat ábrázolni kell. Vízben gazdag területeken az egyedül álló kutakat és vízcsapokat, valamint az artézikutakat és szélmotoros kutakat — településen kívül minden esetben — ábrázolni kell. Mezőgazdasági területeken (főként szőlőkben) a csoportosan előforduló kutak közül csak a vízhozam és a tájékozódás szempontjából jelentősebbeket ábrázoljuk. Településeken kívül a kutak mellett törtalakban meg kell írni: a földfelszín abszolút magasságát (0,1 m) és a kút vízszintjéig terjedő mélységet méterben kifejezve. Lakatlan területeken feltüntetjük a kutak, valamint a források vizének minőségét is (72). Sztyeppés és sivatagi területeken rendszerint megírjuk a kutak nevét is.

90. A vízvezetéki berendezések közül ábrázolni kell az összes vízáteme-
lőket, víztárolókat és a távolsági vízvezetéseket. Egyéb, kisebb jelentőségű vízvezetéseket csak a felmérést irányító szerv külön utasítására tüntetünk fel a térképen.

G) Hidak, átkelőhelyek és gázlók.

91. A közlekedési vonalakon levő hidakat (áthidalásokat) mindig ábrázoljuk, kivéve az utak alatt átvezető jelentéktelen száraz átereszeket (csöveket) és — településeken belül — a jelentéktelen akadályokon keresztülvezető 5 m-nél rövidebb hidakat.

92. A hidak építőanyaguk és szerkezetük szerint a következő típusúak lehetnek: kőhíd (vasbeton), fémhíd, fahíd, tutajhíd, hajóhíd, pontonhíd, lépcsős híd, függőhíd (láncon vagy kötélén). A 10 méternél (1:10 000-ben) vagy 5 méternél (1:5 000-ben) rövidebb hidak csak négyfélék lehetnek: kő-, fém-, fa-, lépcsős vagy függőhidak (kötélhíd). A híd hosszmérete az áthidalás hosszára vonatkozik. A hidak pilléreit a valódi helyükön ábrázoljuk. Az 1:10 000 méretarányban a hidakat általában a valóságos szélességi méretük arányában ábrázoljuk, de ez a rajta keresztülvezető közlekedési vonal szélességénél kisebb nem lehet. Egyvonalas utaknál a hidak legkisebb szélességi mérete 0,6 mm. Az 1:5 000 méretarányban a legkisebb szélességi méret ugyancsak 0,6 mm lehet.

93. Az épített utakon, javított talajutakon levő 3 m-nél hosszabb, jelentős akadályokon átvezető hidak mellett, törtalakban meg kell írni azok méreteit: a számlálóban a híd hosszát és járható szélességét (méterben), a nevezőben pedig a híd teherbíróképességét (tonnában).

94. Jelentéktelen akadályokon keresztülvezető hidakat vagy átereszeket építési anyaguk és szerkezetük jellegének feltüntetése nélkül ábrázoljuk. A 2 m-nél rövidebb hidakat általában áteresznek tekintjük és így ábrázoljuk.

95. Az átkelőhelyeknél fel kell tüntetni a komp teherbírását tonnákban.

96. A 3 m-nél szélesebb folyókon átvezető gázlók ábrázolásánál, törtalakban feltüntetjük a gázló adatait: a számlálóban a gázló mélységét (0,1 m pontossággal), a nevezőben pedig a fenék minőségét (rövidítéssel).

H) Hírközlő vonalak.

97. A távíró- és távbeszélővezetéseket településeken belül és a vasút kisajátított területén nem ábrázoljuk. A műutak mentén épített vezetéseket a műút egyezményes jele mellett 1—2 cm hosszú szakaszokon ábrázoljuk, első sorban a települések szélén, a térképkeret közelében és azokon a helyeken, ahol a távbeszélővezeték a terepről az úthoz csatlakozik.

98. A föld- és a vízalatti távíró- és távbeszélővezetéseket csak a felmérést irányító szerv külön utasítására kell bemérni és ábrázolni.

99. Amennyiben a távbeszélő- és távíróvezeték, valamint a villanyvezetékek tartóoszlopa közös, akkor csupán a villanyvezeték jelét tüntetjük fel.

100. A távbeszélőállomásokat csak településen és a vasút kisajátítási területén kívül ábrázoljuk.

101. A távíró- és rádiótávíróhivatalok jelét mindig a település nevének a megírása alatt helyezzük el. Városoknál a jelet nem használjuk.

I) Határok.

102. Az állam- és közigazgatási határok ábrázolásánál az alábbi szabályok érvényesek:

a) Az 1:5 000 méretarányú térképeken az államhatárok összes, a közigazgatási határok pontjai közül a terepen állandósított töréspontokat kell feltüntetni. Az 1:10 000 méretarányban csak az államhatárok állandósított határjeleit tüntetjük fel.

b) Azokat a határokat, amelyek a térkép síkrajzi vonalaival nem esnek egybe (pl. vízvonallal, közlekedési vonalakkal, erdőátvágásokkal, kerítéssel stb.), egyezményes jelükkel folyamatosan kirajzoljuk.

c) Ha a határ síkrajzi vonalakkal egybeesik, akkor a jelet a síkrajzi vonal mellett csak szakaszosan ábrázoljuk úgy, hogy a határvonal iránya és összefüggése egyértelműen kitűnjön az ábrázolásból. A kirajzolt szakaszok a jel (legkevesebb) egy tagját tartalmazzák és mintegy 4–6 cm-kint kövessék egymást. A határjel-szakaszokat a síkrajzi vonalakhoz viszonyítva a következőképpen ábrázoljuk:

aa) a széles síkrajzi elemek (folyó, közlekedési vonal, nyiladék stb.) középvonalaiban, ha a határ annak közepén halad és a határjel világosan kirajzolható;

bb) a határt képező síkrajzi vonal mindkét oldalán, ha a határ annak tengelyében halad, de a jelet nem lehet középen megrajzolni;

cc) a síkrajzi vonal (pl. kerítés) azon oldalán, ahol az a valóságban halad;

dd) nagy vízfelületeken (nagy folyókon, tavakon stb.) a töréspontok koordinátái, vagy nagyméretarányú síkrajzi alapanyag, vagy a közigazgatási szervek adatai alapján kell a határvonalat a térképen ábrázolni.

103. Az államhatárookra vonatkozóan az előbbieken kívül a következő szabályokat kell betartani:

a) Az államhatár ábrázolásának meg kell egyeznie a hivatalos határleírás adataival.

b) A töréspontoknál lévő határjelek sorszámát meg kell írni úgy, hogy a számadat általában a szomszédos ország ki nem rajzolt területén legyen.

c) A tájékoztató jelentőségű határjeleket és oszlopokat a tájékoztató jelentőségű határjellel (10.) ábrázoljuk.

d) A határdomb jelének közepén pontot nem tüntetünk fel.

104. Különböző rendű közigazgatási határok egybeesése esetén mindig a magasabb rendű közigazgatási határt kell ábrázolni.

105. A földterületek (birtokok) határát csak a felmérést irányító szerv külön utasítására mérjük fel és ábrázoljuk.

106. Az állandó növényzethatár (mezőgazdasági művelési-ág határ) jelével csak a terepen jól látható (világos, jól azonosítható) növényzethatárt ábrázoljuk, ellentétben az elmosódott, nem állandó jellegű határokkal, amelyek helyzetét a megkívánt pontossággal nem lehet meghatározni. Az elmosódott növényzethatárt csak szemmértékkel vesszük fel és a 306. sz. jellel ábrázoljuk. Az állandó növényzethatár jelentősebb töréspontjait nagyobb méretű ponttal

fejezzük ki. Amennyiben a növényzethatár más fontosabb jelentőségű síkrajzi vonallal (pl. közigazgatási határ, közlekedési vonal, vízrajzi vonal, védett terület határa, kerítés vonala stb.), vagy tereplépcső korona-vonalával (bevágás, szakadék, horhos széle, külszíni fejtés, omladék, gödör stb.) esik egybe, a pontsört nem ábrázoljuk. Ugyanígy járunk el akkor is, ha a növényzethatár jele a fent említett síkrajzi vagy domborzati vonalak mentén halad és azoktól nem esik 1 mm-nél távolabb.

107. A védett területek határát, ha az közigazgatási határral vagy kerítéssel egybeesik, nem ábrázoljuk.

J) Kerítések.

108. Az 1:10 000 méretarányban a háztömbökön belüli és az egyes kertek közötti kerítéseket általában nem ábrázoljuk. Kivételt képeznek a nagy iparvállalatok, bányák, energetikai létesítmények, mezőgazdasági vállalatok, gyermekjátszóterek, sportterek, parkok, középületek nagy udvarainak stb. kerítései. Háztömbök 100 m-nél rövidebb kerítéseit 0,1 mm-es vonallal ábrázoljuk. Települések szélén lévő kerítéseket, valamint különálló épületek, ipari vállalatok, ültetvények, kertek stb. kerítéseit mindig a megfelelő egyezményes jellel ábrázoljuk.

109. Az 1:5 000 méretarányban minden kerítést, ha az olyan hosszú, hogy egyezményes jelével kifejezhető, úgy a háztömbökön belül is, ábrázolni kell. A rövid vagy jelentéktelen kerítéseket egyszerűen 0,1 mm-es vonallal fejezzük ki. Az egyes udvaroknak a kertektől elválasztó kerítéseit megfelelően összevonhatjuk (generalizálhatjuk).

110. A legelők egyszerű kerítéseit nem ábrázoljuk. Kivételt képeznek a kerítéssel ellátott terelő- (hajcsár-) utak, melyeket az előírt egyezményes jellel (170. jel) kell ábrázolni (67. pont).

111. A vasútvonalak, autópályák, műutak, talajutak, gyalogutak, vízpartok mentén húzódó kerítéseket a felsorolt elemek mellett 0,2 mm-es térközre rajzoljuk. Az 1:5 000 méretarányú térképeken a műutak vagy vasutak töltésének szélén épített kerítéseket a valóságnak megfelelően ábrázoljuk.

112. Beépített területen a különböző kerítésfajtákat — egy-egy szakaszon összevonva — a magasabb rendű, illetőleg a nagyobb akadályt képező kerítés egyezményes jelével ábrázoljuk. Az 1 m magasságot meghaladó téglalapozással bíró kerítéseket mint téglalafalat (308. jel), az 1 m-nél alacsonyabb alapozásúakat pedig a kerítés jellegének megfelelő egyezményes jellel ábrázoljuk.

113. Zárt kerítéseknél a kerítésfajtát jelentő vonalkákat mindig befelé rajzoljuk, de ha ez helyszűke miatt az ábrázolást zavarná, úgy a vonalkákat kifelé is rajzolhatjuk.

114. Mesterséges töltés egyezményes jelével ábrázoljuk azokat a gátakat és földből épített kerítésszerű töltéseket, melyeknek hossza — a térképen mérve — 1 cm-nél nagyobb és magasságuk a 0,5 m-t meghaladja. Az ábrázolás kiegészítésére helyenkint megírjuk a töltés (kerítés) magasságát és koronaszélességét.

115. A töltéshez hasonló történelmi építmények ábrázolására is a töltés egyezményes jelét alkalmazzuk. A töltés magasságának és szélességének adatait ugyancsak feltüntetjük.

K) Növényzet és talajnemek.

116. A földterületek mezőgazdasági minősítésénél döntő jelentőségű a föld-használat időtartama és a megmunkálás módszere.

117. Szántóknak tekintjük azokat a földterületeket, amelyek külön egyezményes jellel nem jelölt — rendszerint vetésforgóban termelt — mezőgazdasági növényekkel vannak beültetve. Az ideiglenesen paragon hagyott területeket szintén szántónak tekintjük. A szántóterületeket a térképen nem jelöljük.

118. Az ipari-növények közös egyezményes jelét lehetőleg ki kell egészíteni a növény fajtájának megírásával.

119. A kisebb területű gyümölcsöskerteknél az egyezményes jelet képező karikákat a terület hosszabb oldalával párhuzamosan kell elhelyezni. A nagy, szabálytalan területű gyümölcsösöknél a jel karikái a térkép alsó szegélyvonalával párhuzamosak. A fiatal vagy a ritkán ültetett gyümölcsös és citruskerteket (területeket) — ha a fák lombkoronája a gyümölcsös területének 50%-át nem fedi — zöld felülnyomás nélkül ábrázoljuk.

120. Veteményes kertnek tekintjük a zöldség- és főzelékfélések termesztésére állandóan használt területeket. Ugyancsak veteményes kertként ábrázoljuk a belsőségekben található konyhakerteket is, ha ezek jellegét nem a fák, bokrok, esetleg szőlők szabják meg. Ha a veteményes kertekben 4 m-nél magasabb fák is vannak, akkor — a fák helyzetét is figyelembe véve — az egyedülálló fák jelével (341) egészítjük ki az ábrázolást.

121. Rét jelével ábrázoljuk azokat a füves területeket, amelyeket takarmánybiztosítás céljából rendszeresen kaszálnak, még abban az esetben is, ha időnként állatok legeltetésére használják. Legelőnek tekintjük a füves növényzettel borított, nem kaszált területeket, melyeket állandóan legeltetésre használnak. Ha a rétet vagy a legelőt talajjavítás céljából ideiglenesen főlészántják, ezzel mezőgazdasági hovatartozása nem változik meg.

122. Ugar jelével ábrázoljuk azokat a régi szántókat, ahol a korábbi megművelés nyomai még látszanak, de amelyeket már hosszabb idő óta nem szántottak fel.

123. Keskeny parcelláknál a növényzet egyezményes jeleit a parcellasáv hosszirányú tengelye mentén 5–10 mm-enként helyezzük el. Az 1 mm-nél keskenyebb parcellákat a térképen nem ábrázoljuk.

124. Az egyedül álló jól tájékoztató fák jelével ábrázoljuk a terepen különálló, kiemelkedő fákat és rendszerint feltüntetjük ezek abszolút magasságát is.

125. Az egyedül álló, nem tájékoztató fák jelével ábrázoljuk a mezőgazdasági és más művelési ágú területeken, így a községek terein, a közlekedési vonalak és a vízvonalak mentén stb. szétszórtan álló fákat.

126. A különálló, kisterületű, méretarányban ki nem fejezhető facsoportokat (erdőket) tájékoztató jellegűtől függően a 344, illetőleg a 345. jellel ábrázoljuk.

127. Az erdőket az alábbiak szerint csoportosítjuk: szál-, fiatal-, törpe-erdő, ritka szál-erdő, ritka fiatal-erdő és ritka törpe-erdő.

A szál-erdők a fiatal-erdőktől abban különböznek, hogy magasságuk több mint 4 m.

Törpe-erdőnek nevezzük azt az erdőt, melynek magassága az érettség idején nem több 4—6 m-nél.

Ritka-erdőnek tekintjük azokat az ültetvényeket, melyeknél a fák egymástól való közepes távolsága a fák koronája által fedett területnek legalább az ötszöröse.

Az erdőterületeken általában feltüntetjük azon növényzetnem jelét is, amely a fák közötti területet elfoglalja.

128. Az erdők faállományát nemük és fajtájuk szerint különböztetjük meg. A fák nemét (tű-, lomblevelű stb.) jellegű ábrázolásával, fajtáját (nyír, bükk stb.) pedig megírással fejezzük ki. Vegyes erdőnek ábrázoljuk azt az erdőt, ahol a kisebb mennyiségű fánem az összfaállomány mennyiségének 20%-át meghaladja. Az 1:10 000 méretarányban csak két fafajtát, az 1:5 000 méretarányban pedig három fafajtát lehet feltüntetni. A fajtákra vonatkozó megírást egymás alatt helyezzük el, míg a fánemet képviselő jeleket egymás mellett ábrázoljuk. Mindkét esetben a nagyobb mennyiséget jelentő név vagy jel kerül az első helyre. A fajták megjelölésén kívül törtalakban feltüntetjük a fák közepes magasságának méretét, szál-erdőknél és szükség esetén a törpe-erdőknél is, a fák mellmagasságban mért vastagságát, valamint a fák egymástól való távolságát. A fák átlagos magasságát a számlálóban méterben, a vastagságát a nevezőben 0,01 m-ben és az egymásközötti átlagos távolságát a törtvonaltól jobbra egész méterekben adjuk meg. Fiatal-erdőknél (erdő-ültetvény) a fák vastagságát és egymásközötti átlagos távolságát nem tüntetjük fel.

129. Ha az erdő, vagy erdőrészlet területét síkrajzi vonalak oly kicsi részekre bontják, hogy az összes adat nem helyezhető el benné, akkor csak a fák nemét tüntetjük fel.

130. A faállományra vonatkozó adatokat 10 cm²-nél kisebb területű erdőknél feltüntetni nem szükséges. Azonos nemű, fajtájú és méretű nagykiterjedésű erdőknél a faállomány adatait csak dm²-kint adjuk meg. A ritka-erdők ábrázolásánál csak akkor tüntetjük fel az adatokat, ha az erdőterület 25 cm²-nél nagyobb.

131. A nyiladékok közül csak a másfél méternél szélesebbeket — szélességüket kerek méterekben megadva — ábrázoljuk. Az 1:10 000 méretarányban a 10 m-nél és az 1:5 000 méretarányban az 5 m-nél keskenyebb nyiladékokat 1 mm szélességűnek ábrázoljuk. A szélesebb nyiladékokat a valóságnak megfelelően, de 20 m szélességen felül már nem a nyiladék, hanem a növényzethatár jelével ábrázoljuk. Ilyen esetben a nyiladék területén a valóságnak megfelelő növényzetet egyezményes jelével fel kell tüntetni (pl. legelő, rét stb.). A kerítéssel határolt nyiladékok szélét a megfelelő kerítés jelével ábrázoljuk.

132. Rendezett és nagykiterjedésű erdőknél feltüntetjük az erdőtagok szá-

mát is. Az erre vonatkozó adatokat az erdőgazdasági szervektől kell beszerezni.

133. A kivágott, leégett és széltördelt erdő egyezményes jelét akkor alkalmazzuk, ha a jelzett állapot hosszantartónak látszik. A kivágott erdőt a többi erdőterülettel elhatárolva ábrázoljuk. A leégett és széltördelt erdőt elhatárolni nem kell.

134. A különböző nemű és fajtájú erdők élesen felismerhető határvonalát a 305., az elmosódott határvonalat pedig a 306. jellel ábrázoljuk.

135. A keskeny és mezővédő erdősávokat (358. és 359. jel) a következő módon ábrázoljuk:

a) Az 1:10 000 méretarányban:

aa) ha a szélességük nem haladja meg a 20 m-t. úgy növényzethatár nélkül egy sor karikával és a fák magasságának megírásával;

bb) ha szélességük 20–50 m, akkor ugyancsak egy sor karikával, növényzethatárral, a fanem, fafajta és a faméreték feltüntetésével;

cc) ha szélességük 50 m-nél több, a bb) pont szerint, de két sor váltakozva rajzolt karikával ábrázoljuk.

b) Az 1:5 000 méretarányban az ábrázolás és a megírás azonos az 1:10 000 méretarányú ábrázolással, azzal a különbséggel, hogy a 20 és 50 m határértékek helyett 10 és 20 m-t kell venni.

136. Az erdőábrázolás karikáit a megjelölendő terület nagyságának figyelembevételével helyezzük el (l. 5. pont). Nagyobb területeken a karikák közötti távolságokat bizonyos mértékig növeljük és csupán a terület szélein rajzoljuk sűrűbben. A ritka-erdők egyezményes jelét úgy helyezzük el, hogy a karikák sűrűsége visszatükrözze a fák valóságos sűrűségét. A szál-erdő, a törpe-erdő és temetők fafedezetének karikás ábrázolását csak a felmérési térképen alkalmazzuk, a színes térképnymaton nem. A mezővédő erdősávoknál azonban a karikák ábrázolása a térképnymaton is megmarad.

137. Bozóttal összefüggően fedett területen feltüntetjük a bokrok nemét és közepes magasságát. Az összefüggő bokor-sorokat az élősövény jelével ábrázoljuk.

138. A nem összefüggő bozótos, szakszaul, sás és mohás területeket rendszerint nem határoljuk el az őket környező növényzettől, hanem ezek egyezményes jelét az adott egyéb növényzet (erdő, legelő, rét, mocsár stb.) jeleivel kapcsolva ábrázoljuk, figyelembevéve valóságos kiterjedésüket.

139. A mocsarakat járhatóságuk szerint három csoportba soroljuk. A járható és a nehezen járható mocsaraknál feltüntetjük az iszapréteg vastagságát 0,1 m pontossággal. A mocsarakon a valóságnak megfelelően ábrázoljuk a növényzetet úgy, hogy a jelek elhelyezése a növényzet szétszórtságát, illetőleg sűrűségét (összefüggését) fejezze ki. A mocsarak szélét növényzethatárral csak akkor ábrázoljuk, ha területük nagy és növényzetükkel elütnek környezetüktől.

140. Ezzel a jellel ábrázoljuk a szintvonalakkal ki nem fejezhető túrások és zombékos területeket.

141. A sokszögűen repedezett terület jelét általában tundrás és hegyes területeken előforduló, felületi repedésekkel és szögletes képződményekkel borított területek ábrázolására használjuk.

142. Köves terület egyezményes jelével a kövel (kaviccsal, zuzalékkal) borított területeket ábrázoljuk. A szétszóródott kőhalmazok ábrázolásánál a jelet a halmazok közötti növényzet, vagy talaj jelével kapcsoljuk. A köves területet kifejező barna háromszögeket mindig hármásával csoportosítva rajzoljuk meg.

143. A zsombékos, homokos, köves és kavicsos területeket és szikéseket sem egymástól, sem a környező növényzettől nem határoljuk el, mert a jelek elhelyezésével kellő módon kifejezhetjük az érintett terület nagyságát. Szükség esetén a jelek összevonhatók más egyezményes jelekkel. A kirajzolásnál ügyelni kell arra, hogy a különböző színű egyezményes jelek ne érintkezzenek és ne fedjék egymást.

L) Domborzat.

144. A domborzatábrázolás alapszintközét a térkép műszaki terve szabja meg. Olyan helyeken (pl. nyergeknél, halmokon, pihenőkön, völgyekben stb.), ahol az alapszintvonalak nem elégségesek a domborzat formáinak hű ábrázolásához, alkalmazzuk a felező szintvonalakat. Szimmetrikus domborzati formák esetén a szimmetriatengely mindkét oldalán ki kell rajzolni a felező szintvonalat (pandant).

145. Kiegészítő szintvonalakkal ábrázoljuk az alap- és felező szintvonalakkal ki nem jelezhető domborzati formákat.

146. A két és fél méteres alapszintközénél minden negyedik, az egy, öt és tíz méteres alapszintközénél minden ötödik szintvonalat vastagítva (főszintvonalként) ábrázoljuk.

147. Eséstüskékkel egészítjük ki a szintvonalrajzot mindazokon a helyeken, ahol a szintvonalak nem adnak világos képet a lejtőviszonyokra vonatkozóan. Ezért az eséstüskéket rendszerint nyergeken, kúpokon, lyukaknál, különböző bemélyedéseknél a szintvonalak legnagyobb görbületén rajzoljuk meg úgy, hogy irányuk egyúttal meghatározza az illető domborzati forma gerinc- vagy vízgyűjtő vonalát. Az eséstüskék mindig lejtőirányba mutatnak.

148. A fő- és alapszintvonalakat — a meghatározott alapszintköz szerint — az alább felsorolt esetek kivételével mindenütt ki kell rajzolni, ahol az alapszintvonalak közötti térköz nem kevesebb mint 0,2 mm. Ahol a térköz 0,2 mm-nél kevesebb, ott csak a főszintvonalakat rajzoljuk meg.

A szintvonalakat nem rajzoljuk ki vízfelületeken, sziklák, szakadékok, lépcsők, omladékok, működésben lévő kis felszíni bányák, kőfejtők, feltúrt helyek, hóborította helyek, gleccserek, jégfalak, eljegesedett területek ábrázolásánál. Vízmosásoknál és horhosoknál, ha ábrázolt fenékszélességük a térképen mérve 1 mm-nél nagyobb, a szintvonalakat ezek fenekén is ki kell rajzolni. A meg nem állapodott omladékos helyeken a szintvonalakat csak szaggatottan ábrázoljuk. Működésben lévő nagy felszíni bányáknál viszont csak a főszintvonalakat alkalmazzuk, amennyiben a térkép műszaki terve külön nem írja elő a domborzat részletes kirajzolását.

149. A szintvonalak magassági értékét a szintvonalak megszakításában barna színnel írjuk meg. A szintvonalaszámokat általában úgy kell elhelyezni, hogy a magasságok bármely területrészen könnyen leolvashatók legyenek, azonban a számok teteje mindig az emelkedés irányába mutasson. Közepes lejtőszögű terepen a térkép 1 dm²-nyi területén legkevesebb 3 szintvonal-értéket kell megírni.

150. A tereplépcsőket (teraszokat) mindkét méretarányban csupán akkor tüntetjük fel, ha relatív magasságuk a 0,5 m-t meghaladja. A barna színnel ábrázolandó tereplépcsőknél (teraszoknál), horhosoknál, vízmosásoknál stb. fel kell tüntetni az elem legnagyobb relatív magasságkülönbségét a mérés helyének megjelölésével. A mérés helyét a tereplépcső felső széle fölött elhelyezett 0,5 mm átmérőjű barna ponttal jelöljük és közvetlen mellette tüntetjük fel (barna színnel) a magassági értéket. Hosszabb tereplépcsőknél több helyen írjuk meg a relatív magasságot. Ugyancsak az előbbi módon írjuk meg a meredek (szakadékos) partok magasságát is. A tereplépcső egyezményes jelét az omladékok, suvadások és a sziklás szakadékok felső szélein alakalmazzuk, s relatív magasságukat akkor írjuk meg, ha a lépcső magassága nagyobb az adott alapszintköz-nél. A tereplépcső egyezményes jelében a vonalkák hosszát a szakadék vízszintes vetülete szabja meg.

151. Az emberi beavatkozás útján keletkezett mesterséges teraszokat, töltéseket és bevágásokat stb. fekete színnel rajzoljuk és írjuk meg. A magasságot a legnagyobb magasságkülönbség helyén írjuk meg, de helyét nem jelöljük meg ponttal. Kirajzolásukra ugyancsak azok a szabályok érvényesek, mint a természetes teraszokra. Ott, ahol sok a tereplépcső, csak a legjelentősebbek magassági értékét adjuk meg.

152. Karsztos vidéken az előírt egyezményes jelek alkalmazása mellett a terület jellegét „karszt” megírással is kiemeljük.

153. A 3 m-nél keskenyebb vízmosásokat egy vonallal ábrázoljuk, némelyiknek megírjuk a ponttal megjelölt helyen mért szélességét és mélységét. A 3—10 m-ig terjedő vízmosásokat két vonallal ábrázoljuk és hasonlóképpen megírással látjuk el. A szélesebb vízmosásokat valóságos kiterjedésüknek megfelelően a szakadékos part egyezményes jelével ábrázoljuk. Mélységüket ezekhez hasonlóan írjuk meg. Növekvő vízmosások alatt értjük azokat, amelyek hosszúságukat a hátráló erózió következtében növelik.

154. A suvadások (csuszamlások) egyezményes jelével ábrázoljuk a lejtők azon szakaszait, ahol a felső rétegek a lejtő mentén lecsúsztak. A felső részüknön általában lépcső (terasz) képződik, amely a régebbi, megállapodott suvadásoknál nem mindig látható. A lépcső magasságát, ha az az alapszintköz-nél nagyobb, megírjuk.

155. Az omladékokat, sziklákat és sziklás szakadékokat, tagoltságuk és körvonalaik alapján ábrázoljuk. Az omladékok pontokkal kitöltött területének egyeznie kell annak vízszintes vetületével. A felső szélén általában tereplépcső van, ezt magassági adattal látjuk el, ha a tereplépcső magassága az alapszintköz értékét meghaladja.

156. A borda egyezményes jelével ábrázoljuk a hegyi alapközetek felszínre

bukkanó, szintvonalakkal ki nem fejezhető részét. Viszonylagos magasságukat megírjuk.

157. A gleccser egyezményes jelében ábrázolni kell a repedések irányát. A lejtőviszonyokat — magassági adattal megírt — szaggatott szintvonalakkal (kék színnel) fejezzük ki.

158. Az örökhó egyezményes jelével ábrázoljuk a hóhatáron felüli és a hóhatár környékén lévő mélyedésekben összegyűlt jeges havat.

159. A jégfal egyezményes jelével ábrázoljuk a nagy jeges felületek lejtőit vagy a jégbordákat. Sziklarajzzal (kék színben) ábrázoljuk a jégfalat, ha annak szélessége a térkép méretarányában 1 mm-nél több, vagy a szakadék jelével, ha annak szélessége 1 mm-nél kisebb.

160. A folyók állandó jelleggel befagyott medrét az eljegesedés egyezményes jelével ábrázoljuk.

161. A mesterséges halmok és gödrök egyezményes jelével csupán azokat a kis kiemelkedő és bemélyedő elemeket ábrázoljuk, amelyeket szintvonalakkal nem lehet kifejezni. Azokat a halmokat és gödröket, amelyeknek tájékozódási jelentőségük nincs és viszonylagos magasságuk 1 m-nél kisebb, a térképen nem ábrázoljuk.

162. Kőgörgöttegeknek tekintjük azokat az omladékokat, ahol nagy kövek halmozódnak fel. Egyedül álló szikla jelével csak az önállóan álló szikladarabokat ábrázoljuk. Viszonylagos magasságukat, ha az 1 m-nél nagyobb, megírjuk.

163. Kősor egyezményes jelével jelöljük a különböző méretű kövekből álló kőrákásokat. Ezek általában birtok-, vagy növényzet-határok mentén, a talajművelés során összehordott kövekből létesülnek.

164. A barlang egyezményes jelét mindig egyenes állásban (a jel alapvonala párhuzamos az É-i, illetőleg a D-i keretvonalal) ábrázoljuk és mellette törtalakban feltüntetjük a bejárat szélességét és a barlang hosszát m-ben.

165. A kráter jelével ábrázoljuk azokat a kisméretű kráternyílásokat, amelyeket a térkép méretarányában a domborzat más jelével nem lehet kifejezni.

166. Az alappontok és a vízpontok magasságadatain kívül a térképen megírjuk a domborzat valamennyi jelentős pontjának (pl. a csúcs-, nyereg-, völgy-pont stb.), valamint egyes síkrajzilag jelentős, jól azonosítható pontok (pl. közlekedési vonalak kereszteződése, hidak közepe, egyedül álló fák talppontja stb.) abszolút magasságát. A magasságadatok száma függ a domborzat tagoltságától. Közepesen tagolt területen a térkép egy négyzetdeciméternyi területén átlag 5—15 pontot írunk meg. A magasságilag megírt pontokat, ha az egyben tereptárgy is (pl. km-kő, kereszt, tartószerkezet, fa, út szintje átereszt felett stb.), akkor egyezményes jelükkel, ha nem (nyeregpont, pihenőpont stb.), akkor a 432., 433. sz. jellel ábrázoljuk. Azon kiemelkedő domborzati elemek abszolút magasságát, melyekről a környék jól belátható, mint uralgó magassági pontokat, nagyobb számokkal írjuk meg. Magasságukat 0,1 m-es pontossággal tüntetjük fel.

167. Relatív magassági adatokkal egészítjük ki a földfelszín természetes, vagy mesterséges — szintvonalakkal ki nem fejezhető — apró formáinak ábrázolását is. A (1,5—3 m-ig terjedő magasságkülönbségeket 0,1 m-re, a 3—5

m-ig terjedőket 0,5 m-re felkerekítve, az 5 m-en felüli magasságkülönbségeket pedig egész méterekben írjuk meg. A relatív magassági adatokat mindig olyan színnel tüntetjük fel, mint amilyen a említett domborzati formákat ábrázoljuk, kivéve a szakadékos partokat (lásd a 150. pontot).

M) Névrajz.

168. A helyi elnevezéseket a felmérést irányító szerv által kiadott utasítás alapján az illetékes közigazgatási szervek és tudományos intézetek adatai felhasználásával írjuk meg a térképen.

169. A megírásokat a térképen úgy helyezzük el, hogy azok kapcsolata a vonatkozó tereptárggyal világos és egyértelmű legyen. Ettől eltérni csak indokolt esetben és kivételesen lehet. A megírások elhelyezésénél a következő szabályokat kell betartani:

a) Települések, épületek és más építmények, csúcsok, kis természetes és mesterséges tavak neveit, a jelek magyarázó megírását, a pontok sorsszámát és nevét, a km-kövek és oszlopok számát, az abszolút és relatív magassági adatokat stb. — a szintvonalak megírásának kivételével (l. 149. pontot) — vízszintesen, nyugat-keleti irányban, lehetőleg a megírandó tereptárgy közepétől jobbra helyezzük el. Amennyiben nincs elegendő hely, a megírást elhelyezhetjük a tereptárgy alatt, a tereptárgy fölött, illetőleg attól balra.

b) Nagy természetes és mesterséges tavak, valamint a nagyobb területi egységek (hegység, völgy, nyereg, mezőségek, erdőségek, védett területek, sztyeppék, szikések, szigetek, félszigetek stb.) neveit, a növényzet adatait és az erdőtagok sorsszámait szintén nyugat-keleti irányban, az adott területen belül (középen) helyezzük el.

c) Hosszan elnyúló tereptárgyak (mesterséges tavak, hegyhátak, hosszú mezők, szigetek stb.) neveit hosszirányban helyezzük el úgy, hogy a megírások átfogják a vonatkozó területet, illetőleg vízfelületet és a déli, vagy a keleti oldal felől szemlélve legyenek olvashatók. Hasonlóan írjuk meg a vízrajz elemeket, az utcákat, fasorokat, szorosokat stb. Ha az ábrázolt terület túlságosan keskeny, vagy ha az ábrázolás egyvonalas, a nevet melléje írjuk. A szűk és rövid utcákat nem kell megírni. Hosszabb vízvonalak nevét 15—20 centiméterenkint, de elsősorban a térkép keretvonalainál és a vizek összefolyásainál írjuk meg.

d) Utak és nyiladékok megírását mindig az ábrázolt közlekedési vonallal vagy jellel párhuzamosan helyezzük el úgy, hogy a megírások a déli, vagy a keleti oldal felől legyenek olvashatók. Hasonlóan helyezzük el a hidak, átkelek és gázlok stb. — vízfelületen feltüntetendő — adatait is.

e) A vízvonalak szélességi és mélységi adatait — ha azok a vízfelületen elhelyezhetők — a vízvonallra merőlegesen írjuk meg.

f) Minden egyéb névrajzi adatot vízszintesen, nyugat-keleti irányban írunk meg.

g) A megírásokat lehetőség szerint úgy helyezzük el, hogy a km-hálózat vonala az írást ne keresztesse; ha ez nem lehetséges, akkor a km-hálózat vonalát a megírás helyén meg kell szakítani.

170. Az 1:10 000 méretarányban a települések nevét a térkép keretvonalain belül azokon a szelvényeken tüntetjük fel, amelyen az adott település központja vagy nagyobb része van ábrázolva; a csatlakozó szelvényen ugyan-ezen település nevét csak a keretben írjuk meg.

A település neve alatt (városokat kivéve) fel kell tüntetni:

- a) a távíróhivatal jelét,
- b) a lakóházak számát és
- c) a közigazgatási beosztást (l. 101 p.).

171. Az 1:5 000 méretarányú térképeken a település nevét minden szelvényen megírjuk, ha azokra a település egy része esik is, de a távíróhivatal jelét, a lakóházak számát és a közigazgatási beosztást csak azon a szelvényen helyezzük el a név alatt, amelyikre a település központja vagy nagyobb része esik. A keretben a települések nevét nem írjuk meg.

172. A vasútállomások, vasúti megállók, vasúti rakodók stb. nevét — ha ezek közvetlen település mellett vagy településen belül fekszenek és nevük azonos a település nevével — külön nem írjuk meg. Ezeknél elég a megfelelő rövidítést feltüntetni (pl. V.á., V.m., V.r. stb.).

173. Az 1:10 000 méretarányban a felmérési térkép keretvonalai között a következő megírásokat kell feltüntetni:

- a) Azon települések és egyéb terepelemek nevét, melyeknek fele, vagy nagyobb része a szomszédos szelvényre esik.
- b) Vasútvonalaknál a legközelebb eső vasúti kereszteződés (gócpont), vagy végállomás nevét, valamint a felmérési térkép szegélyétől mért távolságát.
- c) Műutaknál és fő összekötő talajutaknál a legközelebbi település nevét és annak távolságát.
- d) Megyehatárnál a szomszédos megyék neveit.
- e) Minden 50 méteres főszintvonal értékét.

174. A megírásokat betűfajta és betűnagyság szerint adtuk meg. Az elnevezések írásméreteinek megválasztásánál számításba kell venni a megírandó elemek jelentőségét és helyzetét. Külvárosok és település-részek elnevezését a település „fő” nevének megírásánál kisebb és vékonyabb írással tüntetjük fel.

175. A magyarázó megírásokat, ha elegendő hely áll rendelkezésre, teljesen ki kell írni. Ha ez nem lehetséges, akkor a meghatározott — rövidítések jegyzéke szerinti — rövidítést alkalmazzuk. Megírásokat elhagyni csak a 27. és 129. pontban foglaltak alapján lehet. A tulajdonneveknél gyakran szereplő jelzők (pl. Nagy, Kis, Alsó stb.) rövidítése megengedett.

VI. EGYEZMÉNYES JELEK KAPCSOLÁSA.

176. A terepfedezet, növényzettakaró hű kifejezésére ugyanazon a területen sokszor több egyezményes jelet kell összekapcsolva ábrázolni. Mivel a jelkapcsolások összes lehetőségére példát adni nem lehet, ezért a térképi elemek

jeleinek összekapcsolása a terepfelmérő elképzelésétől és ízlésétől függ. Lényegileg azonban a következő szabályokat kell betartani:

a) Amennyiben fekete színnel rajzolt jeleket kapcsolunk össze, úgy az azonos alakú elemek közötti távolságot növelve, a jeleket váltakozva kell ábrázolni. Azonban, ha valamely ábrázolandó elem többségben van, annak jelét sűrűbben rajzoljuk meg.

b) Amennyiben fekete színű jeleket más színű jelekkel kell összekapcsolni, a fekete jeleket az előbbiekhöz hasonlóan helyezzük el, a más színű jeleket pedig — normális sűrűségben — ezek között rajzoljuk meg. A különböző színű jelek nem érintkezhetnek és nem fedhetik egymást.

c) Ugyanazon a területen három azonos színű jelnél többet összekapcsolni nem szabad.

d) A jelek méreteire és a jelek közötti távolságokra vonatkozóan az 5. pontban lefektetett szabályok a jelek kapcsolásánál is érvényesek.

177. A meghatározott alakú egyezményes jelekkel ábrázolandó tereptárgyak kisméretű jeleit csak akkor kapcsolhatjuk össze, ha ezáltal az egyes jelek élessége és olvashatósága nem csökken. Elvként szolgáljon, hogy a tájékoztató szempontból jelentősebb tereptárgyaknak az ábrázolásban előnyt kell biztosítani. A háromszögelési és felmérési alappontokra a 15. pontban lefektetett szabályok érvényesek.

VII. TÉRKÉPLAPOK KERETSZEGÉLYÉNEK KIVITELEZÉSE.

178. A térképek keretrajzát és megírását, valamint a belső keretre vonatkozó előírásokat az 1. és 2. sz. melléklet tartalmazza.

179. Az adott (6°-os vagy 3°-os) zóna derékszögű koordinátahálózatát a szelvényeken ki kell húzni és a hálózati vonalak értékét a keretben meg kell írni. A csatlakozó zóna hálózatát a külső keretben őrvonallakkal ábrázoljuk és a kereten kívül írjuk meg.

180. A belső és külső (vastagabb) keret közötti sáv szolgál a földrajzi koordináták perceinek megjelölésére. A páratlan perc megírás előtti percbeosztásokat 0,5 mm széles vonallal ábrázoljuk.

181. A déli keretszegély alatt adjuk meg a méretarány és a térképen alkalmazott alapszintköznek megfelelő lejtalapl mértéket. Az 1 : 10 000 méretarányú térképeken még feltüntetjük a mágneses elhajlás és a meridiánkonvergencia vázlatát is.

182. A keleti külső keretvonalától 1 cm távolságra fel kell tüntetni:

- a) a szelvény elhelyezését,
- b) a közigazgatási határokat,
- c) a keretméreteket és a felmérésnél használt grafikus alapanyagot,
- d) a szintezési hálózatot (szabatos szintezés),
- e) a felmérés módszereit és végül
- f) a különböző alapszintközökkel ábrázolt területek határait tartalmazó vázlatokat.

**AZ 1:10 000 ÉS 1:5 000 MÉRFTARÁNYÚ TÉRKÉPEKEN
ALKALMAZOTT RÖVIDÍTÉSEK BETÜRENDES JEGYZÉKE**

A

- A. Agyag
A.- Alsó-
A. Aszfalt
abl. a. sz., abl. f. sz. Ablak alsó (felső) széle
Agt. Alagút
Ak., -ak. Akna
Art. Artézikut
AU. Ausztria
-ő. Árok
All. Állami
Ág., á.g. Állami gazdaság
Ásv. Ásványvíz
(át.) Állattenyésztés
Átk. Átkelőhely

B

- B.- Balaton-
B. Beton
-b. Bérc
Bg., -bg. Barlang
Bi. Bitumen
Bny., -bny. Bánya
Bp. Budapest, -i
(bt.) Baromfitenyésztés
Btp. Baromfitelep

C

- C. Ciszterna
Cs. Csűr
-cs. Csúcs
cs. Csúcs (torony)
-csat. Csatorna
Csh. Csőszház
Csill. Csillagászati
Cskny. Csőszkunyhó
Csókő. Csónakkikötő
Csó. Csónak
Csr., -csr. Csárda
CSSZ. Csehszlovákia

D

- D.- Duna-
D Dél, déli
-d. Domb
Dh. Dohány

- Dhsz. Dohányszárító
(dht.) Dohánytermesztés
DK Délkelet, délkeleti
Dny Délnyugat, délnyugati
Dő. Dúló
Dt. Derítőtelep

E

- E., -e. Erdő
Eje. Ejtőernyős-torony
Egazd. Erdőgazdaság
Egy. Egyetem
Eh. Erdőhivatal
El., -el. Erdészlak
Eml., eml. Emlékmű
Emű. Erőmű
É Észak, északi
ÉK Északkelet, ék-i
Élm. (élm.) Élelmiszer
ÉNy Északnyugat, ény-i

F

- F.- Felső-
F. Földalatti vasút
F., -f. Forrás
Faf. Fafeldolgozó
FD. Föld
FDK. Földek
Fdm. Földműves, földműve-
lés, -i
Fémf. Fémfeldolgozó
Fg. Földgáz
Fh.- Fehér-
Fi. Figyelőtorony
Fk.- Fekete-
Földr. Földrajz, -i
Fő., -fő. Fürdő
FSZ. Félziget
Fúr. Fúróluk
Fű., -fű. Fűrésztelep

G

- G. Gáz
(gab.) Gabonafélék
'Gazd., -gazd. Gazdaság, -i
gb. Gomb

Gd. Gépállomás
 Gátó. Gátórház
 Geol. Geológiai
 Gimn. Gimnázium
 Gépi. Gépipari
 Gjd. Gépjavító állomás
 Gk. Gépkecs
 Gkj. Gépkecsjavító
 Gl. Gázló
 Gy., -gy. Gyár
 Gyero. Gyermekotthon
 (gynt.) Gyógynövény-
 termesztés
 (gyümt.) Gyümölcstermesztés

H

H. Homok
 H. Homokos (gázló
 fenékminősége)
 -h. Hegy
 Halt. Haltenyésztő,
 haltenyészet
 Hang. Hangár
 Ható. Határorház
 Hd. Hajóállomás
 Hemű. Hőerőmű
 HÉV Helyiérdekű villamosí-
 tott vasút
 HG. Hegység
 Hip. Helyiipari üzem
 Híz. Hízlalda
 (híz.) Hízlalás
 Hl. Harangláb
 -hlm. Halom
 Hó., -hó. Hágó
 Honv. Honvéd
 Hop. Határosszlop
 Horv. Horvát-
 HP. Háromszögelési pont

I

Iszapos (gázló fenék-
 minősége)
 Id. Időszakos, időnkint
 Id.viz. Időnkint vizenyős
 Igs. Ideiglenes
 Int. Intézet
 (ip.) Ipari növények
 Isk. Iskola
 Ist. Istálló

J

J. j. Járás
 Jár. Járványkórház
 jvv. Járási jogú város
 JT Járási tanács
 Jug. Jugoszlávia

Juh. Juhakol
 (juh.) Juhászat

K

K. Kavics
 K. Köves, kavicsos
 (gázló fenékminősége)
 K.- Kis-
 K Kelet, -i
 K., -k. Kút
 Kar. Karám
 (kap.) Kapásnövények
 Kat. Katonai
 Káp., -káp. Kápolna
 kb. Kűszöb
 Kcs., -kcs. Kocsma
 Kd. Kender
 Ke. Keramit
 Kes. Keszű
 Kf. Kőfejtő
 Kh. Kultúrház
 Kil. Kilátó
 Kint. Kutatóintézet
 Kip. Könnyűipari üzem
 Kk. Kis kockakő
 KKT Közös községi tanács
 Knz. Konzerv
 Kny., -kny. Kúnyó
 Ko. Komp
 Koszl. Kőoszlop
 Kő. Kockakő
 Kő. Kikötő
 Kol., -kol. Kolostor
 Kórh. Kórház
 Köz. Központ, -i
 Kp. Közép-
 Ks., -ks. Kastély
 Kss. Keszűsős
 -kszt. Kereszt
 kszt. Kereszt (templom)
 KTK Közös tanácsú község

L

L. Ladik
 Lakt. Laktanya
 LESZ. Leszállóhely
 Lev. Levegő
 (ló) Lótenyésztés
 Löv. Lövőde, lőtér

M

M., m. Megye
 M. Makadám
 M., -m. Malom
 Mest. Mesterséges
 Mé., -mé. Mészegető
 Mész. Mészészet
 Mgazd. Mezőgazdaság, -i

Mgt. Magtár
(mgtő.) Magtermelő
Magy.- Magyar-
MO. Magyarország
Mhó. Meddőhányó (bánya-
 gorc)
Mh., -mh. Menedékház
Mjr., -mjr. Major
mjv. Megyei jogú város
M.k.á. Mezőgazdasági kísér-
 leti állomás
Mlh. Melegház
M.szil. Mezei szállás
 (brigádszállás)
(mt.) Marhatenyésztés
MT Megyei tanács
Mu. Murva
Munk. Munkás
Műsz. Műszaki

N

N. Nagy
Naf. Nafta
Ném.- Német-
N.kő. Nagy kockakő
NK Népköztársaság
Níp. Nehézipari üzem
(nt.) Növénytermesztés
Ny Nyugat, -i
-ny. Nyereg

O

O., Olaj
O., ORSZ. Ország
-oszl. Oszlop
Ö., -ő., .. sz.ő. Őrház, ..sz. erdőőrház
-ÖB. Öböl
ÖTK Önálló tanácsú község

P

-p. Patak
Ph. Postahivatal
-psz. Pusztá
Ph. Posta- és táviróhivatal
Pu. Pályaudvar

R

R. Rom
Rá. Repülőállomás
Rád. Rádióállomás
REPTÉR Repülőtér
Rkt. Raktár
Ró. Rakodó
ROM. Románia

S

S. Sír, tömegsír
S. Süppedő (gázló
 fenékminősége)

Sav. Savanyú
Sa. Salak
Si. Siló
Sp., -sp. Sportpálya
(st.) Sertésenyésztés
St. Stadion
Stp. Sertéstelep
Stu. Sífúrószánc
Sz. Szilárd (gázló
 fenékminősége)
-SZ. Szoros
-SZ., -sz. Sziget
Szan., -szan. Szanatórium
Szeszf. Szeszfőző
Szi., -szi. Színház
Sziv. Szivattyú
Szl., -szl. Szállás
Szoc.o. Szociális otthon
Szó., -szó. Szálló
Szöv. Szövetkezet
Szerg. Szerszámgép
Szt. Szent
SZU Szovjetunió

T

T.- Tisza-
T. Terméskő
-t. Tető
Tart. Tartály
Tesh. Tanácsház
Tech. Technikum
(teh.) Tehénészet
Té. Téglálegető
Tex. Textil
Tang. Tangazdaság
Tgy. Téglagyár
Th. Táviróhivatal
Tkő. Télíklítő
T.k.á. Televízió közvetítő
 állomás
Tny., -tny. Tanya
Tő. Tőzegfejtő
-tp. Telep
Tr., -tr. Táró
Trh. Transzformátorház
Trtp. Transzformátortelep
Tsz., -tsz. Termelőszövetkezet
Tt. Terménytároló
Tud. Tudományos
Tuh. Turistaház
Tv. Téglavető

U

U. Uszoda
Üő. Ütőrház
Ü., -ü. Üzem
Üa. Üzemanyag
Üd., -üd. Üdülő
Üze., -üze. Üzemegység

V

<i>Vál., -vál.</i>	Vállalat
<i>V.</i>	Víz, víztartály
<i>V.á., v.á.</i>	Vasúti állomás
<i>Vámh.</i>	Vámhivatal
<i>Vb.</i>	Vasbeton
<i>Ve.</i>	Vízesés
<i>Vemű.</i>	Vízierőmű
<i>Vfő.</i>	Vendégfogadó
<i>-v., -vgy.</i>	Völgy
<i>Vg.</i>	Vízsgödör
<i>Vgh.</i>	Vágóhid
<i>Vh.</i>	Vadászház
<i>Viz.</i>	Vizenyős
<i>Vízl.</i>	Vízlépcső
<i>Vízm.</i>	Vízmérce
<i>Vkny., -vkny.</i>	Vadászkunyhó
<i>Vko.</i>	Vaskohászati
<i>Vl., -vl.</i>	Vadászrak

<i>Vm.á.</i>	Vízmérő állomás
<i>V.k., v.k.</i>	Vasúti kitérő
<i>V.m., v.m.</i>	Vasúti megálló
<i>V.m.k., v.m.k.</i>	Vasúti megálló kitérővel
<i>V.m.r., v.m.r.</i>	Vasúti megálló rakodóval
<i>V.r., v.r.</i>	Vasúti rakodó
<i>V.rt.</i>	Vasúti rakterület
<i>Vt.</i>	Víztorony
<i>Vtp.</i>	Villanytelep
<i>V.t.m., v.t.m.</i>	Vasúti táblás megálló

Z

<i>Z.</i>	Zuhatag
<i>(zdst.)</i>	Zöldégtermesztés
<i>Zó.</i>	Zúgó
<i>Zs.</i>	Zsilip

- Megjegyzés:** 1. Tulajdonnévvel kapcsolt rövidítéseket kis kezdőbetűvel írjuk.
Pl.: Feketeszéki isk., Téli kő. stb.
2. A rövidítések egymással is kapcsolhatók.
Pl.: Igs. v. m. = Ideiglenes vasúti megálló, Káló-tny. r. = Kálótanya rom stb.

AZ EGYEZMÉNYES JELEK TÁRGYMUTATÓJA.

A megnevezést követő számok az egyes jelek sorszámai, amelyek alatt a keresett egyezményes jel megtalálható. A zárójelben lévő számok az „Egyezményes jelek magyarázata” c. fejezet vonatkozó pontjai.

*

A

Agyagos és kavicsos terület gyér növényzettel 379

Aknák:

- működésben lévő
- akna bejárata 57 [37, 39]
- nem működő akna bejárata 58 [37]
- működő segédakna bejárata 59
- nem működő segédakna bejárata 60
- kutató akna nyílása 63 [37]
- akna beszakadt nyílása 64

Alagút 112 [47]

Alagút-tornác sziklafal mentén — rézsű mentén (vasúti) 115, 116

Alagút-tornác műút mentén 169

Alapanyag:

- grafikus alapanyag szelvénykerekének sarokpontja 17 [23]

Alappontok:

- csillagászati alappont 1 [13]
- numerikusan meghatározott kisalappont 9 [16]
- felmérési alappont épületen 11
- szintezési főalappont 13 [18]
- szintezési alappont 14
- keresztzelvények és kitűzések alappontja 15 [19]

Alapszintvonal és megírása 395 [144, 148, 140]

Antenna 289, 290

Apály áramlási iránya 246

Apály idején közlekedésre alkalmas út 162 [64]

Apály idején kiemelkedő kövek 238

Aquadukt (csatorna híd) 264

Artézi kút 251 [89]

Autonóm területek határa 299 [102, 104]

Autóbusz megállóhely 152 [57]

Autópálya 140 [53, 54, 60]

Azimutpont 10 [17]

Államhatár 295 [102, 103]

Államhatár (meghatározatlan) 296

Állandósított pont 11

Állathajtó út (hajcsár út) 170 [67, 110]

Állomási vágányhálózat 117 [48]

Árapály terület 186

Árkád alatti bejáró 42 [31]

Áteresztő 2 m széles nyílásig 279 [91]

Átkelőhelyek: 282—286 [95, 169]

B

Bambusz 371

Barázda (földfeletti vízvezető be rendezés) 263

Barlang bejárata 428 [164]

Bányagorc (meddőhányó) 65 [38]

Bánya (lásd Akna):

- külszíni sófejtés 71 [37]
- kőbánya és egyéb külszíni fejtés 73

Bejáró:

- árkád alatti bejáró 42 [31]
- nyitott bejáró 43 [31]

Benzintöltőállomás, benzinkút 83

Betonfal 308, 309 [108, 109, 111—113]

Beton tartószerkezet 88, 92 [42]

Beton villanyoszlop 87, 91, 92 [42]

Bevágás:

- vasútvonal bevágásban 110 [46]
- műút bevágásban 165 [66]
- talajút bevágásban 167 [66]

Birtokhatár 304 [105]

Biztosító jelzéssel állandósított háromszögelési pont 4 [20]

Biztosító jelzéssel állandósított nagyszabattosságú sokszög pont 7 [20]

Bokor (lásd Élősvény):

- egyedül álló bokor 360 [138]

Bokorsor:

- út, folyó és csatorna mentén 361 [71]

Bokros gyümölcsös 330
Bokros jellegű ipari növény ültetvény
327 [118]
Borda 416 [156]
Bozót neme és magasságának meg-
írása 362 [137]
Bozót:

— sűrű: lomblevelű 363 [137]
tűlevelű 364 [137]
tüskés 365 [137]

Buckás terület (méretarányban ki nem
fejezhető) 387 [143]

Budhista kolostor, zárda, pagoda 33
[28]

Burkolóanyag megírása a műutakon
147 [155, 169]

Burkolóanyag változásának határa a
műutakon 148

Búvópatak 194 [78]

Bűrű 280

C

Ciszterna (víztároló) 256

Cukornád 322

Csapás (öszvérút) 156

Csatornahíd (aquadukt) 264

Csatornák:

— 3 m szélességig 175 [73]
— 3—5 m szélességig 176 [73]
— 5 m szélességen felül 177 [73]
— épülő csatorna 201

Csatorna és folyó szélessége és mély-
sége 209 [82, 169]

Cserje 375 [138]

Csillagászati alappont 1 [13]

Csonkavágány 118

Csónakátkeles 285

Csónakátkeles (motoros) 286

Csúszda 173 [70]

Csűr 45 [32]

D

Dagály áramlási iránya 245

Derékszögű koordináta hálózat örke-
resztje 16 [23]

Díszkert 366

Dísznövény faiskola 330

Dohány 321

Domborzati elemek 395—427 [144—162]

Dögtető (dögműt) 48

Drótkerítés 312, 313 [108, 109, 111, 112]

Drótkötélpálya 135

Duzzasztógát:

— duzzasztógát kőből 216, 217, [83]
— duzzasztógát fából 218, 219 [83]
— duzzasztógát földből 220 [83]
— duzzasztógát fémből (vízalatti)
221 [83]
— duzzasztógát (járható) kőből 224
[83, 86, 169]

E

Egyedül álló bokor 360 [138]

Egyedül álló kőoszlop 40

Egyedül álló sír, kriptá 38

Egyedül álló szikla 426 [162]

Egyedül álló nem tájékoztató fa 341
[125]

Egyedül álló tájékoztató fák:

— tűlevelű 337 [124]
— lomblevelű 338 [124]
— örökzöld lomblevelű 339 [124]
— pálma 340 [124]

Egyengetett part 195 [74]

Egyes házak:

— lakóépület 18, 19 [24, 26]
— nem lakóépület 20 [24, 26]
— kiemelkedő épület 21 [24]

Egynyílású fahíd 267 [92]

Egyvágányú vasútvonal 103

Egyvágányú, kettős alépitményű vas-
útvonal 106 [45]

Eljegesedés 421 [160]

Emlékmű 39 [30]

Elmosódott töltésformájú parti lerako-
dás 185 [74, 76]

Erdei út 155 [53, 60]

Erdészlak 53

Erdőátvágás 351 [131, 132, 169]

Erdők:

— szál-erdő 348 [127, 136]
— fiatal-erdő, faiskola, erdőültet-
vény 349 [127, 136]
— törpe-erdő 350 [127, 136]

Erdőórház, erdőhivatal 53

Erdősávok:

— keskeny erdősáv 358 [135, 136,
169]
— keskeny fiatal erdősáv 359 [135,
136, 169]

Erdőtág száma 351 [131, 132, 169]

Erdőültetvény 349 [127, 136]

Erek 3 m szélességig 176 [73]

Estéske 399 [147]

Élősövény 314 [108, 109, 111, 137]

Épülő csatorna 201

Épületen lévő tájékoztatói jelentőségű
torony 26

Épülő műút 146

Épülő vasútvonal 107

Épülő keskeny nyomközű vasútvonal
133

F

Facsoportok:

— tájékoztató 344 [126]
— nem tájékoztató 345 [126]

Faburkolatú part 198 [74]

Faburkolatú út 159

Fafajták megírása 346, 347 [127—130]

Fagyűjtőhely (leusztatott) 225

Fahíd:

- kétnyílású 265 [92]
- kishíd 274 [92]

Faiskola 349 [127, 136]

Fajellegű ipari növény ültetvény 326 [118]

Fakerítés 311 [108, 109, 111—113]

Falak:

- támfal és védőfal 111 [46] 168 [66] 197 [74]
- épített falak 308, 309 [108, 109, 111—113]
- jégfal 420 [159]

Fa duzzasztógát 218, 219 [83]

Fém duzzasztógát 221 [83]

Föld duzzasztógát 220 [83]

Fasorok 342, 343 [71]

Faszénégető 81

Fatemplom 28 [28]

Fakápolna 30 [28]

Famecset 32 [28]

Fa villanyoszlop 85 [42]

Fa tartószerkezet 86 [42]

Fák fajta- és méretadatai 346, 347

Fák (nem tájékoztatók) 341 [125]

Felemelhető hidak 272

Felező szintvonal 397 [144]

Feljáró a műútra 149 [56]

Felmérési alappont épületen 11

Felszedett vasútvonal 108

Feltöltött utak (lásd Rőzsézett útszakasz)

Feltúrt helyek 74

Felüljáró (vasúti) 121, 126

Félsivatagi növényzet 378

Fémhíd:

- egynyílású fémhíd 267 [92]
- kétnyílású fémhíd 268
- kis fémhíd 273 [92]

Fémkerítés 310 [108, 109, 111—113]

Fém tartószerkezet 88, 91 [42]

Fém villanyoszlop 87 [42]

Fényjelző 128 [49]

Fészer 47

Fiatal-erdő 349 [127, 136]

Filagória 44

Folyami jelzőtábla (tájékoztató) 232 [88]

Folyásirány és sebesség 211 [84]

Folyók:

- 5 m szélességen felül 177 [73]

Folyó és csatorna szélessége és mélysége 209 [82, 169]

Folyók földalatti szakasza 194 [78]

Folyondár 369, 370 [138]

Folyóparti jelzés 230, 232 [88]

Fordítókörong 119 [48]

Forrás 174 [72]

Fő-kút (sztyeppén és sivatagban) 248 [89]

Földalatti csatorna 194 [78]

Földalatti vasútállomás bejárata 139

Földalatti vezetékek:

- földalatti vezetékek és csatornák kémlelő akná 89 [43]
- földalatti villanyvezeték 93 [43]
- földalatti gázvezeték 96 [43]
- földalatti olajvezeték 98 [43]
- földalatti gőzvezeték 100 [43]
- földalatti levegővezeték 102 [43]
- földalatti vízvezeték 260 [90]
- földalatti kábelek 292 [98]

Földfeletti vezetékek:

- földfeletti gázvezeték 95 [43]
- földfeletti olajvezeték 97 [43]
- földfeletti gőzvezeték 99 [43]
- földfeletti levegővezeték 101 [43]
- földfeletti vízvezeték 259 [90]
- földfeletti vízvezető berendezés 263

Földomladék 410 [150, 155]

Főszintvonal 396 [146, 148, 149]

Fűrőlyuk 66

Függőhíd 281

Függőpatak 199

Függővasút 134 [52]

Fűrésztelep (vizzel hajtott) 80

Fűvel benőtt vizenyős terület 383

Füves növényzet 376

Füves sztyeppés növényzet 377

G

Gátak:

- duzzasztógát kőből 216, 217 [83]
- duzzasztógát fából 218, 219 [83]
- duzzasztógát földből 220 [83]
- duzzasztógát fémből 221 [83]
- duzzasztógát járható 224 [83, 86, 169]

Gazdasági vasút 130

Gázfeltörés helye 431

Gáz fűrótorony 68

Gázlok 287 [96, 169] 288

Gáztartály 82

Gázvezeték: 95, 96 [43]

Gejzír 258

Geológiai kutatóárok 75

Gémeskút 249 [89]

Gleccser 417 [157]

Gödör 423 [161]

Gőzvezeték 99, 100 [43]

Grafikus alapanyag szelvény keretének sarokpontja 17 [23]

Gyalogút 157

Gyalog-felüljáró (vasúti) 121

Gyapot 323

Gyár, üzem kéménnyel 55 [35, 39]

Gyár, üzem kémény nélkül 56 [35, 39]

Gyárkémény 54 [36, 39]

Gyógyforrás 253

Gyümölcsös 328 [119]

— fiatal gyümölcsös 329 [119]

— bokros gyümölcsös 330

Gyümölcsös és szőlő 333

H

Hajcsárút kerítéssel 170 [67, 110]

Hajóállomás 226 [87]

Hajóhid 269 [92]

Halmok 422 [161]

Határjel 11

Határkő és határcövek (államhatárnál)
295 [102, 103]

Határok:

— államhatár 295—297 [102, 104]

— autonóm területek határa 299
[102, 104]

— megyehatár 298 [102, 104]

— nemzetiségi körzetek határa 300
[102, 104]

— járáshatár 301 [102, 104]

— községhatár 302 [102, 104]

— birtokhatár 304 [105]

— növényzethatár 305, 306 [106]

— védett területek határa 307 [107]

Határozatlan partvonal 184

Hágó 172 [69]

Háromszögelési pont 2 [15, 20, 21]

Háromszögelési pont halmon 3

Háromszögelési pont csak biztosító
jelzéssel állandósított 4 [20]

Háromszögelési pont épületen, tor-
nyon, kéményen 12 [15]

Háromvágányú vasútvonal 104 [44]

Hidak:

— fahíd 265, 274 [92]

— kőhid 266, 271, 272, 273 [92]

— fémhid 267, 268, 272, 273 [92]

— lánc v. kötélhid 270, 275 [92]

— hajóhid 269 [92]

— lépcsős híd 271 [92]

— kis fém v. kőhid 273 [92]

— kis fahíd 274 [92]

— kis lépcsőshíd 276 [92]

— jelentéktelen akadályon átvezető
híd 278 [91]

— függőhíd 281

Hídméretek 277 [93, 169]

Hínár 242

Híradó vezetékek 291 [97, 99]

Holtvágány 118

Homok és földomladék 410 [150, 155]

Homokkősziklák 414 [155]

Homokos part 183

Homokos terület 388

Homokzátony 187

Homokpad 235

Horgonyzóhely 227 [87]

Horhosok:

— 3 m-nél keskenyebbek 404 [153]

— 3—10 m szélességig 405 [153]

— 10 m-nél szélesebbek 406 [153]

— növekedő horhosok 407 [153]

Horpadások 401

Hullámtörő 234

I

Időnként kiszáradó vízfolyások 192

Időnként vízzel borított parti sáv 180
[74]

Időszakos folyóvizek, tavak partja 191

Imaház (keleti népknél) 34

Ipari növények: 326, 327 [118]

Iparvasút 130

Iszapvulkán kráter 430 [165]

J

Javított talajút 143 [53, 54, 58, 60]
Javított talajút nehezen járható sza-
kasza 145

Járáshatár 301 [102, 104]

Járhatatlan mocsár 382 [139]

Járhatatlan szikes terület 394

Járható duzzasztógát 224 [83, 86, 169]

Járható mocsár 380 [139]

Járható szikes terület 393

Járművel nem járható utca 160 [63]

Jelzőfény 230

Jelzőhordó 241

Jelzőtábla 232 [88]

Jelzőhíd 122 [49]

Jégfal, jégtorlasz 420 [159]

Jelentős kutak sztyeppés és sivatagi
területeken 248 [89]

Jurta 51

K

Karavánút 156

Karsztlyuk 403 [152]

Kavicsomladék 411 [150, 155]

Kavicsos terület 390 [142, 143]

Kavicszátony 189

Kábel (föld és vízalatti) 292 [98]

Kápolna 29, 30 [28]

Keleti népek kegyhelyei 34

Kereszteződések 125—127, 264

Kereszt, képoszlop 41 [30]

Keresztzelvények alappontja 15 [19]

Kerítések:

— kő-, beton-, téglakerítés 308, 309
[108, 109, 111—113]

— fémkerítés 310 [108, 109, 111—113]

— fakerítés 311 [108, 109, 111—113]

— drótháló kerítés 312 [108, 109,
111, 112]

— szögesdrót kerítés 313 [108, 109,
111, 112]

— kerítés felhalmozott kövekből 316

- ló- vagy traktorvontatású vasút-
vonal 130
- keskeny nyomközű vasútvonal
131
- villamosított keskeny nyomközű
vasútvonal 132
- épülő keskeny nyomközű vasút-
vonal 133
- függővasút 134 [52]
- közúti villamos vasútvonal 136,
137
- Vágányhálózat 117 [48]
- Változó partvonal 184
- Városhatár 302 (102, 104)
- Város kerületeinek határa 303
- Veszélyes part (vízalatti szirtek) 190
- Veteményes kert 331 [120]
- Vezetékek:
 - villanyvezeték 90—93 [42, 43]
 - gázvezeték 95, 96 [43]
 - olajvezeték 97, 98 [43]
 - gőzvezeték 99, 100 [43]
 - levegővezeték 101, 102 [43]
- Vezetőmű 215 [85]
- Védett területek határa 307 [107]
- Védőfal 111 [46] 168 [66]
- Világító bója 229, 230
- Világítóhajó 229
- Világítótorony 228 [87]
- Villamosított vasútvonal 105, 132, 136,
137
- Villanyoszlop 85, 87 [42]
- Villanyvezeték:
 - villanyvezeték faoszlopon 90 [42]
 - villanyvezeték fém v. beton tar-
tóoszlopokon 91 [42]
 - villanyvezeték fém v. beton tar-
tószerkezeten 92 [42]
 - földalatti villanyvezeték 93 [43]
- Vízalatti gátak 217, 219, 221 [83]

- Vízalatti kábelek 292 [98]
- Vízalatti kövek 236
- Vízalatti duzzasztógát 217, 219, 221
[83]
- Vízelosztó berendezés 204 [80]
- Vízemelő kerék 205
- Vizenyős terület 383, 384
- Vízesés 212 [83]
- Vízsgödör 256
- Vízfeletti kövek 237, 238
- Vízfolyások időnként kiszáradó sza-
kasz 192
- Vízgyűjtő (ciszterna) 256
- Vízi fűrésztelep 80
- Vízimalom 79
- Vízlépcső 213
- Vízmélység 235
- Vízmerce, vízmérő állomás 206
- Vízmosások 404—407 [153]
- Vízszint abszolút magassága 210 [83]
- Víztartály, víztároló 255, 256
- Víztorony 257 [90]
- Vízvezeték:
 - földfeletti vízvezeték 259 [90]
 - földalatti vízvezeték 260 [90]
 - működő ősi vízvezeték 261
 - nem működő ősi vízvezeték 262
- Vízvezetési közkút 252 [89]
- Vízvezető berendezés 263

Z

- Zárda 33 [28]
- Zátony:
 - homokzátony 187
 - köves zátony 188
 - kavicszátony 189
- Zöldségtároló 45 [32]
- Zúgó 214
- Zuzmó 374 [138]
- Zsilip 204 [80] 222

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
Alappontok (1., 2. tábla)	5—6
Települések (3—6. tábla)	7—10
Ipartelepek és közművek (7—11. tábla)	11—15
Vasutak (12—15. tábla)	16—19
Műutak és talajutak (16—18. tábla)	20—22
Vízhálózat és berendezései (19—28. tábla)	23—32
Hidak, átkelőhelyek és gázlók (29—31. tábla)	33—35
Hírközlő vonalak (32. tábla)	36
Határok (33., 34. tábla)	37—38
Kerítések (35. tábla)	39
Növényzet és talajnemek (36—44. tábla)	40—48
Domborzat (45—50. tábla)	49—54
Írásfajták és betűnagyságok (51—55. tábla)	55—61
Keretmegírások (56—57. tábla)	62—63
Egyezményes jelek magyarázata	64—87
Rövidítések	88—92
Tárgymutató	93—101
Keretminták	1. és 2. sz. mellékletben

— élősvény 314 [108, 109, 111, 137]
 — sánc és ősi történelmi fal 317 [115]
 Kerti ház 44
 Keskeny bokorsor 361 [71]
 Keskeny erdősáv 358 [135, 136, 139]
 Keskeny fiatal erdősáv 359 [135, 136, 139]
 Keskeny nyomközű vasútvonal 131
 Keskeny nyomközű villamosított vasútvonal 132
 Keskeny nyomközű épülő vasútvonal 133
 Kettős alépitményű egyvágányú vasútvonal 106 [45]
 Kémény 54 [36, 39]
 Képoszlop 41 [30]
 Kidőlt fák 357 [133]
 Kiegészítő szintvonal 398 [145]
 Kiemelkedő épület 21 [24]
 Kiemelkedő toronyszerű építmény 24
 Kikötő 227 [87] 233
 Kilátótorony 24, 25
 Kilómeterkő 129 [50] 150 [57]
 Kimagasló szikla 427 [162]
 Kilométertábla folyók mentén 231 [88]
 Kisalappont 9 [16]
 Kiserdő (mértékarányban ki nem fejezhető) 345 [126]
 Kis hidak 273—276 [92]
 Kiszáradó folyók és állóvizek 192, 193
 Kiszáradt erdő 356 [133]
 Kítűzések alappontja 15 [19]
 Kivágott erdő 355 [133]
 Kocsiút (lásd Talajút)
 Kolostor 33 [28]
 Komló 324
 Komp:
 — vasúti átkelőhely 282
 — komp (közúti) 283 [95, 169]
 — motoros komp 284 [95, 169]
 Konyhakert (lásd Veteményeskert)
 Koordináta hálózat örkeresztje 16 [23]
 Korallzátony 244
 Korszerű műút 141 [53, 54, 58, 60]
 Kőbánya 73
 Kőburkolatú part 197 [74]
 Kő és kavicsomladék 411 [150, 155]
 Kőfal 308, 309 [108—113]
 Kőfolyó 415
 Kőgörgeteg 424 [162]
 Kőhalmaz 424 [162]
 Kőhidak:
 — háromnyílású kőhíd 266 [92]
 — lépcsős híd 271 [92]
 — felemelhető kőhíd 272
 — kis kőhíd 273 [92]
 Kőkápolna 29 [28]
 Kőkerítés felhalmozott kövekből 316
 Kőmecset 31 [28]

Kőoszlop 40
 Kőtemplom 27 [28]
 Kötélhíd 270, 275 [92]
 Kősor 425 [163]
 Kövek (tengerben) 236—238
 Köves part 182
 Köves terület 389 [142 143]
 Köves zátony 188
 Közúti villamosvasút 136, 137
 Községhatár 302 [102, 104]
 Köztársaságok határa 297 [102, 104]
 Kráter 429, 430 [165]
 Kripta 38
 Kutak:
 — olajkút 67
 — kút 247 [89]
 — jelentős kút sivatagi területen 248 [89]
 — gémeskút 249 [89]
 — szélmotoros kút 250 [89]
 — artézi kút 251 [89]
 — vízvezetéki közkút 252 [89]
 — szökőkút 254
 Kutató tárna 63 [37]
 Külszíni fejtés 73
 Külszíni sófejtés 71 [37]
 Lakóépület:
 — tűzálló anyagból 18 [24, 26]
 — nem tűzálló anyagból 19 [24, 26]
 Lánchíd 270, 275 [92]
 Lebegő híd 281
 Leégett erdő 356 [133]
 Legelő 335 [121]
 Légiforgalom jelzőlámpái (lásd Jelzőfény)
 Lépcsős híd 271, 276 [92]
 Lerombolt épületek 22, 23 [25]
 Leusztatott fa gyűjtőhelye 225
 Levegővezeték: 101, 102, [43]
 Ligetek 344 [126]
 Lomblevelű bozót 363 [137]
 Lomblevelű erdő 348—350 [127, 136]
 Lomblevelű fa 338 [124]
 Ló- vagy traktorvontatású vasút 130
 Lótusz 373
 Lugas 44

M

Magas, füves növényzet 376
 Magassági pontok 432, 433 [166, 169]
 Magasvasút 113
 Magasvezetési csatorna 199
 Malom:
 — szélmalom 77, 78
 — vízimalom 79
 Mazár 34
 Mecsetek 31, 32 [28]
 Meddőhányó (bányagorc) 65 [38]
 Megállapodott suvadás 409 [154]

Meghatározatlan államhatár 296
 Megyehatár 298 [102, 104]
 Melegágy 46 [32]
 Melegház 45 [32]
 Mesterséges halom 422 [161]
 Mesterséges tartókon öszvérút 158 [59, 169]
 Mesterséges terasz, tereplépcső 402 [151]
 Mesterséges töltés 315 [114]
 Meteorológiai állomás 50 [34]
 Metsződés 404 [153]
 Mezei út 155 [53, 60]
 Mezővédő erdősávok 358, 359 [135, 136, 169]
 Méhes 52
 Mélységi adat (tengerek, tavak) 208 [82]
 Mélységi adat (folyók, csatornák) 209 [82, 169]
 Mélységvonalak 207 [81]
 Méretarányban ki nem fejezhető:
 — buckás terület 387 [143]
 — hajóállomás 226 [87]
 — erdészlak 53
 — tájékoztató facsoport 344 [126]
 — nem tájékoztató facsoport 345 [126]
 — fűvel benőtt vizenyős terület 383
 — sással benőtt vizenyős terület 384
 Mészégető 81
 Mocsár:
 — járható mocsár 380 [139]
 — nehezen járható mocsár 381 [139]
 — járhatatlan mocsár 382 [139]
 Moha 374 [138]
 Moréna 418
 Motoros csónakátkelés 286
 Motoros komp 284 [95, 169]
 Mozdonyszín 120
 Móló 114, 233
 Működésben lévő:
 — szállító akna bejárata 57 [37, 39]
 — segédakna bejárata 59
 — tárna nyílása 61 [37, 39]
 — ősi vízvezeték 261
 Műutak:
 — autópálya 140 [53, 54, 60]
 — korszerű műút 141 [53, 54, 58, 60]
 — műút 142 [53, 54, 58, 60]
 — épülő műút 146
 — töltésen 164 [66]
 — bevágásban 165 [66]
 Műút nehezen járható szakasza 144
 Műút számának, szélességének és burkoló anyagának megírása 147 [56, 169]
 Műút burkolóanyag változásának határa 148
 Műút feljáró 149 [56]

N

Nagyszabotosságú sokszögpont 5, 6 [14, 20 21]
 Nád 372 [138, 139]
 Nehezen járható mocsár 381 [139]
 Nehezen járható útszakasz:
 — műúton 144
 — javított talajúton 145
 Nem lakóépült 20 [24, 26]
 Nem összefüggő repedezett szik 391
 Nem működő:
 — fő vagy szellőztető akna bejárata 58 [37]
 — segédakna bejárata 60
 — tárna nyílása 62 [37]
 — ősi vízvezeték 262
 Nem tájékoztató facsoport 345 [126]
 Nem tűzálló épületek 19, 20 [24, 26]
 Nemzetiségi körzetek határa 300 [102, 104]
 Nomád sátor 51
 Növekedő vízmosások 407 [153]
 Növényzethatár 305, 306 [106]
 Numerikusan meghatározott kislalapot 9 [16]
 Nyíladék erdőben 351 [131, 132, 169]
 Nyitott bejáró 43 [31]
 Nyitott szín 47
 Nyitott várakozóhely 153 [57]

O

Obo 34
 Olajfeltöltés helye 69
 Olaj fúrótorony 68
 Olajkút 67
 Olajmedence 70
 Olajvezeték: 97, 98 [43]
 Omladékok 410 411 [150, 155]
 Országhatár (lásd Határ)
 Oszlop 40
 Örökhó 419 (158)
 Örkereszt 16 [23]
 Őrpont 10 [17]
 Ősi vízvezeték: 261, 262
 Ősvény 157
 Összefüggő repedezett szik 392
 Öszvérút 156
 Öszvérút mesterséges tartókon 158 [50, 169]

P

Pagoda 33 [28]
 Park 366
 Parkokban lévő utak 163 [65]
 Parti jelzés, 230, 232 [88]
 Parti sarkantyú 215 [85]
 Parti sáv 180 [74]
 Partok:
 — szakadó 178 [74, 75, 150]
 — szakadékos part 179, 180 [74, 75]

- szakadékos, sziklás part 181
- köves part 182
- homokos part 183
- változó partvonal 184
- szárazra kerülő part 186
- veszélyes part 190
- időszakos folyóvizek és tavak partja 191

Partvédezet 195—198 [74]

Patakok:

- 3—5 m szélességig 176 [73]
- 5 m szélességen felül 177 [73]
- patakok száraz medre 193
- függőpatak 199
- szabályozott medrű patak 200 [74]
- szabályozás alatt álló patak 201
- bűvőpatak 194 [78]

Pavilon 44

Pálma 340 [124]

Pálmaház 45 [32]

Pályaudvar 117—122 [48, 49]

Pince 49 [33]

Pontonhíd 269 [92]

R

Rakodóhíd 84 [40]

Rakodó, épület nélkül 123

Rakterület 124

Rádióállomás (antennája) 289, 290

Rádiótávíró-hivatal 294 [101]

Repedezett szik (takir föld) 391, 392

Repedezett talaj (sokszögű) 386 [141, 143]

Rét 334 [121]

Ritka erdők:

- szál-erdő 352 [127, 130, 136]
- fiatal-erdő 353 [127, 130, 136]
- törpe-erdő 354 [127, 130, 136]

Ritka folyondár 369 [138]

Ritka szakszaul 367 [138]

Rizs 319, 320

Romok 22, 23 [25] 317 [115]

Rőzseburkolatú part (lásd Egyengetett part)

Rőzsézett útszakasz 171 [68]

S

Sarkantyú 215 [85]

Sarokpont 17 [23]

Sánc, ősi történelmi fal 317 [115]

Sás 372, 384 [138, 139]

Segédakna 58—60 [37]

Séta út 163 [65]

Sikátor 160 [63]

Sikló 135

Sír 37, 38 [30]

Sivatagi növényzet 378

Sóbánya 71 [37]

Sófejtés 71 [37]

Sokszögpontok:

- nagyszabatosságú sokszögpont 5 [14, 20, 21]
- nagyszabatosságú sokszögpont halmon 6
- csak biztosító jelzéssel állandósított nagyszabatosságú sokszögpont 7 [20]
- sokszögpont 8 [20, 21]

Sokszögűen repedezett terület 386 [141, 143]

Sövénykerítés (lásd Élősövény)

Suvadás 408, 409 [150, 154]

Sűrű bozót 363—365 [137]

Sűrű folyondár 370

Sűrű szakszaul 368

Szabályozott medrű patak 200 [74]

Szakadás 400 [151]

Szakadék 401

Szakadékos partok 179, 180 [74, 75]

Szakadó part 178, 179 [74, 75, 150]

Szakszaul 367, 368 [138]

Szál-erdő 348 [127, 136]

Szállító akna 57 [37, 39]

Számszerűen meghatározott kislappont 9

Szántó 318 [117]

Száraz árok 202, 203 [79]

Száraz patakmedrek 193

Szárazra kerülő part 186

Szellőztető akna 57, 58 [37, 39]

Szelvény sarokpont 17 [23]

Szemafor 128 [49]

Szélmalom 77, 78

Szélmotor 76

Szélmotoros kút 250 [89]

Széltördelt erdő 357 [133]

Szétnyitható hidak 272

Szikes talaj 391—394

Sziklaszakadék 412 [150, 155]

Sziklazátóny 243

Sziklás part 181

Sziklák 413, 414 [155] 426, 427 [162]

Szín (fészter) 47

Szintezési főalappont 13 [18]

Szintezési alappont 14

Szintvonalak:

- alapszintvonal 395 [144, 148, 149]
- főszintvonal 396 [146, 148, 149]
- felező szintvonal 397 [144]
- kiegészítő szintvonal 398 [145]

Szirt 243

Szobor 39 [30]

Szoborszerű emlékmű 39 [30]

Szögesdrót kerítés 313 [108, 109, 111, 112]

Szökőkút 254

Szőlő 332, 333

Szölőlugas 44
Szuburgán 34
Sztieppés, füves növényzet 377

T

Takir-föld 391, 392

Talajút:

- javított talajút 143, 145 [53, 54, 58, 60]
- talajút 154, 155 [53, 54, 60]
- nehezen járható szakasza 155 [53, 60]

Talajút töltésen 166 [66]

Talajút bevágásban 167 [66]

Tartószerkezet 86, 88, 92 [42]

Tájékoztató pont 10 [17]

Tájékoztató jelentségű határjel 10 [17]

Tájékoztató jelentségű torony 26

Tájékoztató határjel 10 [17]

Tájékoztató folyami jelzótábla 232 [88]

Tájékoztató tereptárgyak magasságának megírása 434 [166, 169]

Tájékoztató egyedül álló fák 337—340 [124]

Tájékoztató facsoport 344 [126]

Támfal:

- vasút mentén 111 [46]
- műút mentén 168 [66]
- vizek mentén 197 [74]

Tárnák:

- működő tárna nyílása 61 [37, 39]
- nem működő tárna nyílása 62 [37]
- kutató tárna nyílása 63 [37]
- beszakadt tárna nyílása 64

Távbeszélő-központ 293 [100]

Távbeszélő vezeték 291 [97, 99]

Távíróhivatal 294 [101]

Távíró vezeték 291 [97, 99]

Tea 325

Teherbírás megírása 277 [93, 169]

Temető 35, 36 [29]

Templomok 27, 28 [28]

Tengeri csatornák 240

Tengerek, tavak mélységi adatai 208 [82]

Tengeri szikla 239

Tengerszint fölötti magassági adat 210 [83] 433, 434 [166, 169]

Terasz 400, 402 [150, 151]

Terelő út 170 [67, 110]

Tereplépcső 400, 402 [150, 151]

Terménytároló 45 [32]

Téglafal 308, 309 [108, 109, 111—113]

Téli út 161 [64]

Toronyszerű építmények 24, 25

Töbrök 403 [152]

Tökéletesített műút (I. oszt.)
(lásd Korszerű műút)

Töltések:

- vasútvonal töltésen 109 [46]
- műút töltésen 164 [66]
- talajút töltésen 166 [66]
- mesterséges töltés 315 [114]

Töltésen vezető talajút 166 [66]

Töltésezett csatorna 199

Tömegsír 37 [30]

Törpe-cserje 375 [138]

Törpe-erdő 350 [127, 136]

Tőzegkitermelés 72

Transzformátor (-telep) 94

Trolibusz 138

Tunga 326 [118]

Túrási terület 385 [140, 143]

Tutajateresztő 223

Tülevélű bozót 364 [137]

Tülevélű fa 337 [124]

Tűzálló építmények 18, 20 [24, 26]

U

Ugar 336 [122]

Urgáló magassági pont 433 [166, 169]

Usztatott fa gyűjtőhelye 225

Utak 140—143, [53, 54, 58, 60] 154—159
161—163, 170 [53, 54, 59, 60, 64, 65,
67, 110, 169]

Útjelző tábla 151 [57]

Últetvények 326, 327 [118]

Üzem 55, 56 [35, 39]

Üzemanyagtartály 82

V

Vasbetonhíd 266, 273 [92]

Vashíd 267, 268, 270, 272, 273, 275
[92]

Vaskerítés 310 [108, 109, 111—113]

Vastagított szintvonal (lásd Főszint-
vonal)

Vasúti berendezések:

- csonkavágány 118
- fordítókorong 119 [48]
- mozdonyszín 120
- vasúti gyalog-felüljáró 121
- jelzőhíd 122 [49]
- szemafor 128 [49]

Vasútállomások 117—122, [48] 139

Vasúti aluljáró 127

Vasúti átjáró 125

Vasúti átkelőhely 282

Vasúti felüljáró 121, 126

Vasúti rakodó 123

Vasúti rakterület 124

Vasútvonalak:

- egyvágányú vasútvonal 103, 106 [45]
- háromvágányú vasútvonal 104 [44]
- villamosított vasútvonal 105
- épülő vasútvonal 107
- felszedett vasútvonal 108
- magasvasút 113

